

KONGELIG RESOLUSJON

Olje- og energidepartementet
Statsråd: Tina Bru

Ref.nr.:
Saksnr.: 17/2348-
Dato: 6.3.2020

Nevervatn Kraft AS - overføring av Kjølvikelva og bygging av Nevervatnet kraftverk, Fauske og Sørfold kommuner

I. Bakgrunn

28.06.2013 søkte Nevervatn Kraft AS om konsesjon til å overføre Kjølvikelva i Fauske kommune til Nevervatnet og om å bygge Nevervatnet kraftverk i Sørfold kommune. Nevervatn Kraft AS er heleid av ISE Produksjon AS.

Konsesjonssøknaden ble behandlet samtidig med tre andre småkraftverk i Sørfold kommune (Kobbskarelva kraftverk, Mørsvikelva kraftverk og Blåmann kraftverk). Nevervatn kraftverk er det eneste av de fire omsøkte tiltakene der NVE gikk inn for konsesjon. De tre øvrige søknadene fikk avslag, og har ikke blitt påklaget til departementet.

NVE oversendte innstilling i konsesjonssaken 14.12.2017. NVE anbefalte at det ble gitt konsesjon til bygging av Nevervatn kraftverk og til overføring av Kjølvikelva.

II. NVEs innstilling

NVE har 14.12.2017 oversendt følgende innstilling:

«Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene, mener NVE at fordelene og nytten ved overføring av Kjølvikelva og bygging av Nevervatnet kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, herunder virkninger av samfunnsmessig betydning. Vi mener dermed at kravene i § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt. NVE anbefaler at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til overføring av Kjølvikelva. NVE anbefaler også at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vannressursloven til bygging og drift av Nevervatnet kraftverk. Tillatelsene anbefales gitt på de vilkår som er vedlagt.

Sammendrag

Nevervatn Kraft AS søker om tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til å overføre Kjølvikelva til det eksisterende magasinet Nevervatnet og etter vannressursloven til å bygge Nevervatnet kraftverk.

Nevervatnet kraftverk vil nytte et fall på 276 m fra inntaket på kote 387 og kraftverket ved Røyrvatnet på kote 117. Kraftverket ligger nedstrøms eksisterende magasin i Nevervatnet. Fra inntaket er det planlagt en 490 m lang tunnel og deretter 1420 m med nedgravde rør. Middelvannføringen for Neverskarelva, inkludert overføringen av Kjølvikelva, er 1250 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2400 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,5 MW og gi en produksjon på 20,5 GWh et middels år der overføringen utgjør 12,5 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2100 m lang strekning av Neverskarelva. Neverskarelva er underlagt dagens manøvreringsreglement for Neverskarvatnet og Røyrvatn reguleringsmagasin. Disse magasinene utnyttes i dag i Røyrvatnet kraftverk. Det er ikke krav til minstevannføring fra Nevervatnet i dag. Overføringen av Kjølvikelva til Nevervatnet vil bidra til en økt produksjon på 2,9 GWh/år i Røyrvatn kraftverk.

Overføringen av Kjølvikelva vil bli etablert med inntak i Kjølvikdalen og skal overføres til eksisterende magasin i Nevervatnet. Det skal lages en lav terskel med en høyde på 1 m og lengde på 10 m på kote 497. Det etableres et inntak i elva der vannet ledes i nedgravde rør over en strekning på 150 m bort til en boret tunnel. Boringen skal skje fra Nevervatnet gjennom Kjølvikryggen, og tunnelen får en lengde på 1200 m. Middelvannføringen i Kjølvikelva er 780 l/s og planlagt maksimal slukeevne er 1480 l/s. Overføringen av vann berører en elvestrekning på 4700 m. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 90 l/s i sommersesongen og 40 l/s resten av året.

Sørfold kommune tilrår en utbygging under forutsetning av at vilkår og krav om avbøtende tiltak som er satt i saksutredningen følges opp. **Fauske kommune** har ikke kommet med uttalelse. **Fylkesmannen i Nordland** har innsigelse til prosjektet med bakgrunn i de negative konsekvensene for reindrift og en bekekløft av regional verdi. **Nordland fylkeskommune** fraråder at det blir gitt konsesjon til Nevervatnet kraftverk. Kraftverket vil gi negative konsekvenser for rødlistede arter, landskap, bekekløfter og flyttleier for rein. **Statens vegvesen** har ingen merknader til utbyggingen. **Direktoratet for mineralforvaltning** har etter søk i geologiske undersøkelsesdatabaser ingen kommentarer til søknaden. **Forum for natur og friluftsliv** (FNF) i Nordland mener at en utbygging vil føre til stor belastning for friluftslivet i området og at opplevelsesverdien av området vil bli sterkt redusert. **Norges Jeger- og Fiskeforbund** i Nordland mener at en utbygging vil gi negative konsekvenser for landskap, friluftsliv og opplevelsen av tilnærmet urørt natur. **Stifjell utmarkslag** ved Øystein Vedal ytrer sterk bekymring for vannforholdene i Stigåga (Kjølvikelva endrer navn til Stigåga før den renner ut i Øvervatnet i Fauske) ved en eventuell utbygging, isforholdene i Øvervatn og tap av naturverdier. Uttalelsen peker også på forholdet til lokalt eierskap, erverv av grunn og feil/unøyaktigheter i søknaden. **Sisomar AS** er positive til utbyggingen. En overføring av Kjølvikelva til Nevervatnet vil føre til et økt tilsig til Straumvasselva som vil sikre vannføringen og vanntilgangen til Sisomar sitt settefiskanlegg. **Gøran Helgesen** har hytte og naust ved Nevervatnet og ser helst at det ikke blir en utbygging av Nevervatnet kraftverk. Han kommenterer reguleringshøyder i magasinet opp mot sin eiendom og forhold for fisk og gyting i Nevervatnet.

En utbygging av Nevervatnet kraftverk og overføring av Kjølvikelva vil samlet gi 22,4 GWh ny og regulerbar fornybar energi i et gjennomsnittså. I avveiningen av fordeler og ulemper ved overføringen og utbygging av kraftverket har NVE vurdert ulemper for reindrift, naturverdier, landskap og friluftsliv opp mot fordelene med bedre utnyttelse av reguleringer og lokal

næringsutvikling. NVE mener en overføring av Kjølvikelva vil være en stor ulempe for reindrift, men at fordelene med å øke og få en bedre utnyttelse av ny og eksisterende regulert kraft overstiger disse ulempene, og at disse også i tilstrekkelig grad kan avbøtes gjennom vilkår.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene, mener NVE at fordelene og nytten ved overføring av Kjølvikelva og bygging av Nevervatnet kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, herunder virkninger av samfunnsmessig betydning. Vi mener dermed at kravene i § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt. NVE anbefaler at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til overføring av Kjølvikelva. NVE anbefaler også at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vannressursloven til bygging og drift av Nevervatnet kraftverk. Tillatelsene anbefales gitt på de vilkår som er vedlagt.

Småkraftpakke Sørfold

NVE har foretatt en felles behandling av 4 søknader om småkraftverk i Sørfold kommune. De respektive bakgrunn for vedtak-notatene for de fire søknadene er angitt i tabellen under. Søknadene er i disse dokumentene referert til under fellesnavnet Sørfoldpakken.

Kraftverk Produksjon Produksjon Kostnad Notat/brev (omsøkt GWh) (gitt GWh) (kr/GWh)

Kobbskarelva kraftverk	4,3	0	5,0 (søker)* 7,9 (NVE)	KSK-notat 94/2017
Mørsvikelva kraftverk	5,7	0	3,1	KSK-notat 95/2017
Blåmann kraftverk	10	0	6,1	KSK-notat 36/2017
Nevervatnet kraftverk	23,4	22,4	4,3	KSK-notat 97/2017
Sum	43,4	22,4		

**Søkers kostnad er estimert til 5,0 kr/GWh. NVE sin kostnad er estimert til 7,9 kr/GWh.*

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Under behandling av de 4 søknadene i Sørfoldpakken har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

NVE mener at ulempene ved bygging av Mørsvikelva, Kobbskarelva og Blåmann kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse sakene, og

søknadene fra Norges Småkraftverk AS, Kobbskarelva kraftverk (SUS) og Veiski Vannkraft DA avslås.

NVE anbefaler at det gis tillatelse til Nevervatnet Kraft AS for bygging av Nevervatnet kraftverk og overføring av Kjølvelva til Nevervatnet.

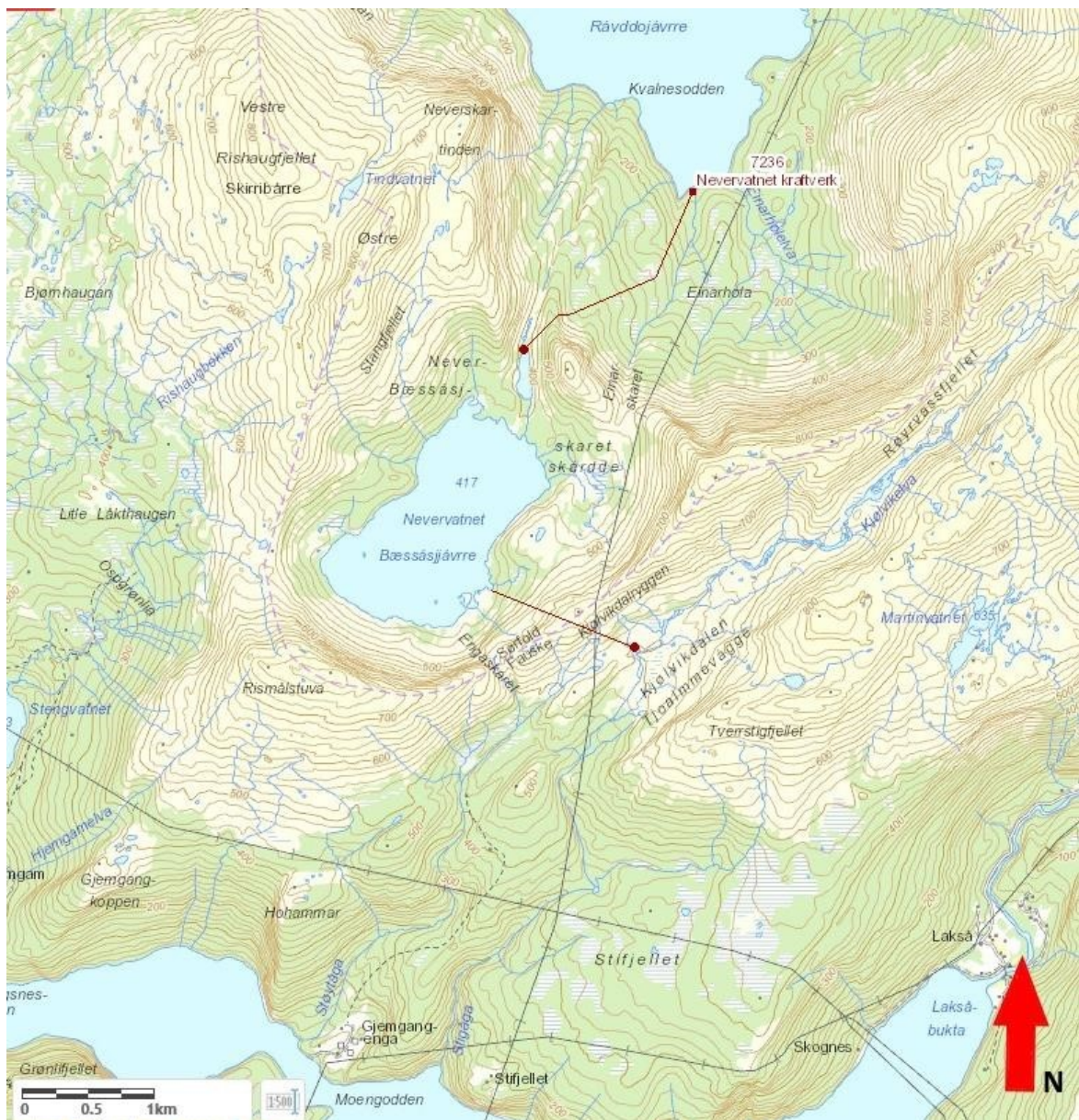
Samlet vil NVEs positive innstilling gi inntil 22,4 GWh i ny regulert og fornybar energiproduksjon. Dette prosjektet vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne interesser med unntak av reindrift.

Oppsummering av søknaden

Om søker og søknaden

Det er ISE Produksjon AS og Statskog Energi AS som har etablert det felleseide selskapet som heter Nevervatn kraft AS. Nevervatn kraft AS ble stiftet 28.01.2016.

A/L Tørfjord Lysverk og A/L Sørsiden Lys og Kraft ble i 1958 slått sammen til ett kraftlag med navnet A/L Sørfold Kraftlag. I 2010 vedtok generalforsamlingen at Sørfold Kraftlag skulle registreres som samvirkeforetak (SA) med nye vedtekter. Registreringen som samvirkeforetak var ikke en endring i selskapsform, men en tilpasning ift. ny lov (Samvirkeloven). Den 16.oktober 2014 fusjonerte Sørfold Kraftlag SA med Fauske Lysverk AS og selskapet ISE Produksjon AS ble stiftet. Statskog Energi AS er et heleid datterselskap av Statskog SF. Vi viser ellers til omtale om konsesjonsmessige forhold bak i dokumentet på s. 37.

Kart 1. Oversiktskart. Røyrvatnet i nord, Nevervatnet sentralt plassert midt på kartet og Stigåga og Øvervatnet i sør.

Områdebeskrivelse

Nevervatnet ligger 415 meter over havet i Sørfold kommune i Nordland. Nevervatnet er allerede regulert med 2 meter. Manøvreringsreglementet ble fastsatt i 1973 i forbindelse med at Røyrvatn kraftverk fikk konsesjon. Vannet er omkranset av en rekke fjell; Østre Rishaugfjellet (847 moh.) i nord, Rismålstuva (792 moh.) i sør og Kjølvikdalryggen (868 moh.) mellom Nevervatnet og Kjølvikelva som ligger i Fauske kommune. Det er noe vegetasjon langs sidene av Nevervatnet, spesielt på nordsiden av Nevervatnet opp mot kote 450 – 500. Vegetasjonen preges av spredt subalpin bjørkeskog med spredte myrpartier. Storparten av nedbørfeltet til Nevervatnet er for øvrig snauffjell. Nevervatnet renner ned i et lite vann nord for Nevervatnet. I utløpet i nord-enden av det lille vannet er det mye ur med store steinblokker på begge sider av dalen. Elva forsvinner i

grunnen i store deler av elveleiet fra Nevervatnet ned til Røyrvatnet. Elva er synlig i nedre del like før utløpet i Røyrvatnet. Ved utløpet er vegetasjonen preget av bjørke- og furuskog.

Som en del av planene for Nevervatnet kraftverk er det forutsatt å overføre Kjølvikelva fra Kjølvikdalen over til Nevervatnet. I nedbørfeltet til Kjølvikelva er det i all hovedsak snaufjell, men noe glissen lauvskog og kratt i de lavereliggende delene av feltet. På de flate partiene hvor Kjølvikelva renner, er det enkelte partier med myr og løsmasser, og det er grus og stein i elveleiet. Kjølvikelva renner inn i Stigåga som renner ut i Øvervatnet i Fauske kommune, se kart 1.

Utbyggingsplanene

Det foreligger ett alternativ for utbygging. Det innebærer overføring av Kjølvikelva til Nevervatnet og etablering av et inntak og kraftverk i Neverskarelva. Etter befaring av prosjektet endret Nevervatnet Kraft AS noe på planene for utbygging. I grove trekk flyttes overføringen fra sin opprinnelige plassering. Inntaket for overføringen blir plassert 500 meter lenger ned i Kjølvikelva enn de opprinnelige planene og utløpet vil bli plassert lenger vekk fra den eksisterende dammen i Nevervatnet. Når inntaket til overføringen flyttes vil en sideelv til Kjølvikelva bli tatt inn i overføringen og restvannføringen vil bli noe lavere. Det søkes om langhullsboet overføringstunnel i stedet for sprengt tunnel og traseen for jordkabel og anleggsvei er noe endret. Det er endringene som legges til grunn for konsesjonsbehandlingen og som blir beskrevet i hovedtabellen under. Disse endringene har vært på høring for de som først uttalte seg.

Hovedtabell

TILSIG

Hovedalternativ

Nedbørfelt	km ²	17,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	41,7
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	76,4
Middelvannføring	m ³ /s	1,32
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,16
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,13
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,10
Restvannføring	m ³ /s	0,27
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	387
Avløp	moh.	117
Lengde på berørt elvestrekning	m	6,3
Brutto fallhøyde	m	276
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,64
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,4
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,12
Planlagt minstevannføring, sommer	m ³ /s	0,10
Planlagt minstevannføring, vinter	m ³ /s	0,04
Tilløpsrør, diameter	mm	1000

Tunnel, tverrsnitt	m ²	12
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	490/1400
Overføring, lengde	m	1200
Installert effekt, maks	MW	5,5
Brukstid	timer	3700

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	3
HRV	moh.	417
LRV	moh.	415

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	10,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	13,3
Produksjon, årlig middel	GWh	23,4*

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	98,8
Utbyggingspris	kr/kWh	4,2**

- Dette inkluderer produksjonsøkningen i eksisterende Røyrvatn kraftverk med 2,9 GWh. Overføringen av Kjølvikelva bidrar med 12,5 GWh av produksjonen ** Etter indeksjustering: 4,3 kr/kWh.

Nevervatnet kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

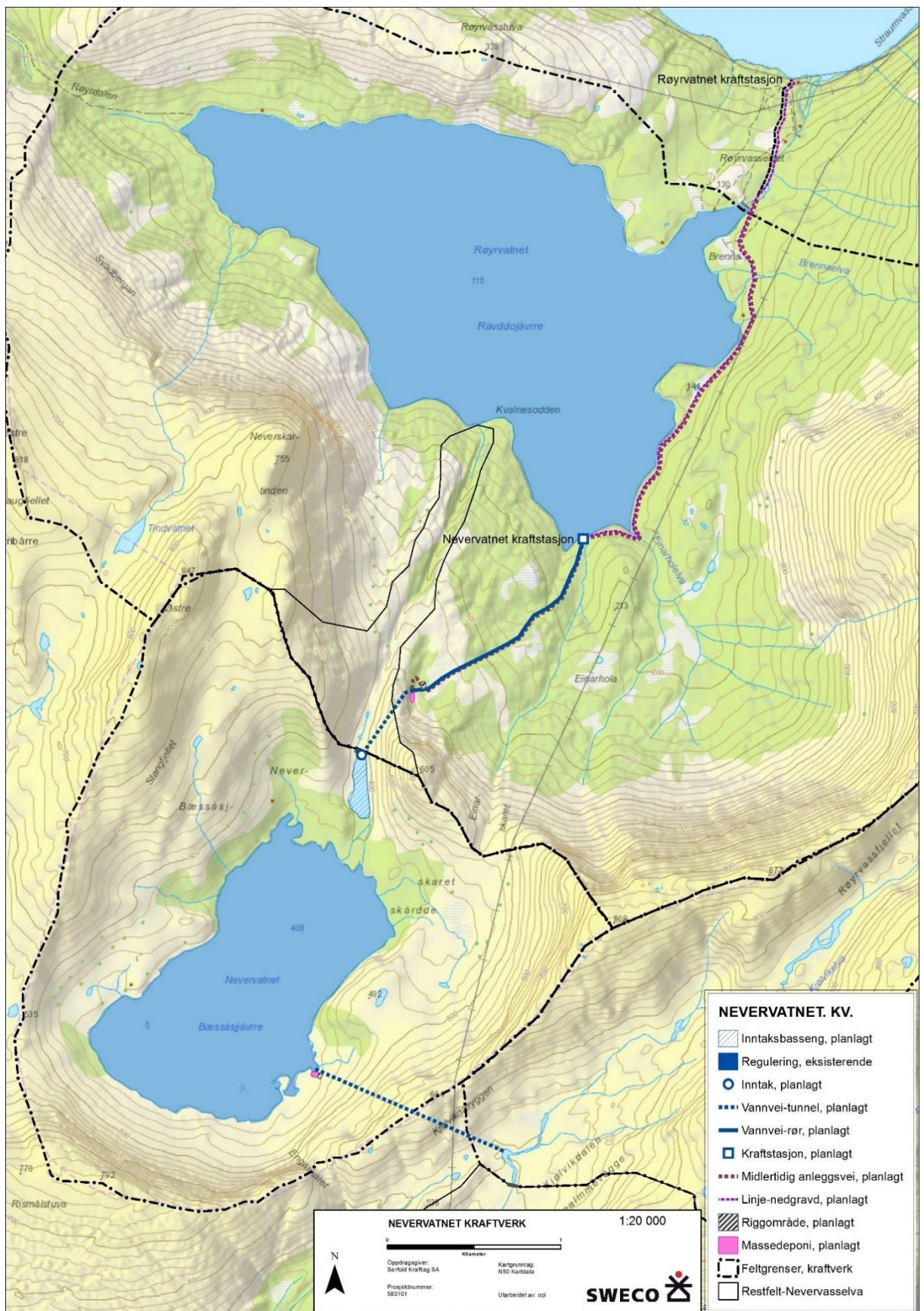
Ytelse	MVA	5,9
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,9
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	3,3
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Kart 2. Oversiktskart over det planlagt tiltaket.

Teknisk plan

Reguleringer

Det foreligger en reguleringskonsesjon til Røyrvatn kraftverk med tillatelse til å regulere av Nevervatnet med HRV/LRV på 417/415. Nevervatnet kraftverk vil etter avtale med konsesjonær for Røyrvatn kraftverk utnytte gjeldende reguleringshøyde på 2 meter i Nevervatnet og vil i denne sammenheng forholde seg til gjeldende manøvreringsreglementet. I forbindelse med overdragelse av konsesjoner og bruksretter fra Sørfold Kraftlag til ISE (Indre Salten Energi AS) Produksjon Røyrvatn AS, har NVE sendt en positiv innstilling med forslag til nytt manøvreringsreglement uten materielle endringer til Olje og Energidepartementet (OED). Innstillingen er ikke ferdigbehandlet i OED.

Overføringer

Det er planlagt å føre Kjølvikelva over til Nevervatnet. Inntaksstedet for overføringen ligger på kote 497. Damstedet ligger ytterligere ca. 100 m nedstrøms inntaket. Sperredammen skal forankres i fjell og ha en høyde på 1 m og en lengde på omlag 10 m. Det er fjell i hele damfotens lengde. Området ved inntaksbassenget er flatt og grunt. Overflatearealet blir omlag 3,4 daa.

Foran inntaket til overføringen sprenges det ut en kulp for å få gode inntaksforhold med tanke på is og luft. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning. Fra inntaket skal et overføringsrør på 1,6 m graves ned over enn strekning på 150 m. Videre skal det bores en overføringstunnel fra Kjølvikdalen over til Nevervatnet. Tunnelen blir 1050 m og vil ha en diameter på 1 m. Tunnelmassene som er estimert til 2000 m³ skal legges ved påhugget i strandkanten av Nevervatnet. Det vil bli benyttet helikoptertransport til arbeidet med overføringen.

Inntak

Inntaket til kraftverket er planlagt nedstrøms Nevervatnet. Nedenfor dammen i Nevervatnet er det et lite vann på kote 387 som omtales som Vatn 393. I dette vannet etableres det en betongterskel med en lengde på 15 m og en høyde på 0,5 m. Inntaket vil ligge på 2 m dypde og bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning. Det totale volumet i Vatn 393, som vil fungere som inntaksbasseng, vil bli på ca. 62000 m³. Overflatearealet vil ikke bli endret.

Vannvei

Vannveien er planlagt på østsiden av Neverskarelva. Fra inntaket skal det drives tunnel (12m²) over en strekning på 490 m. Tunnelpåhogget er planlagt ved en vertikal bergvegg ca. på kote 350. Fra påhugget skal vannveien graves ned over en strekning på 1400 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt på sørsiden av Røyrvatnet like vest for en bekk som renner langs planlagt vannvei. Terrenget på kraftstasjonsområdet er slakt skrånende og det er fjell i dagen. Det er estimert at et område på 500 m² må ryddes for skog. Utløpet og underetasjen til kraftstasjonen må sprenges ut for å få plass til en stasjon med grunnflate på ca. 100 m². I kraftstasjonen

installeres det en peltonturbin med effekt på 5,5 MW. Turbinsenteret blir på ca. kote 117. Det installeres en generator med ytelse på ca 5,9 MVA og generatorspenning på 6000 V. Transformatorene får samme ytelse og omsetning på 6,6/22kV.

Nettilknytning

Fra Nevervatnet kraftverk er det planlagt en ca. 3300 m, 22 kV jordkabel frem til ISE Produksjons 22 kV nett ved Røyrvatn kraftverk. Kabelen tilkobles nettet her via en 22 kV koblingskiosk med måling og vern for anlegget. Nødvendig teknisk kabeltverrsnitt er beregnet til 150 mm². Beregning av økonomisk tverrsnitt vil bli gjort dersom det blir gitt konsesjon. Nordlandsnett har søkt konsesjon på ny 132 kV linje mellom Stigfjell og Salten transformatorstasjon. 132 kV-linjen vil passere ca. 350 meter øst for Nevervatn kraftstasjon (øst for og parallelt med eksisterende 420 kV-linje). Nordlandsnett har i sin konsesjonssøknad nevnt samarbeid med Nevervatn kraftverk om anleggsvei etc. langs den nye 132-kVtraseen, og hvis mulig ønskes derfor jordkabelen fra Nevervatn kraftverk lagt ned i samme trasé for å redusere de samlede naturinngrep i anleggsfasen, redusere arealet/ størrelsen på ryddebeltet i driftsfasen samt redusere det totale klausulerte areal. Eksakt plassering i forhold til 132- og 420 kV-linjene avklares med hhv. Nordlandsnett og Statnett. Fra Nevervatnet kraftverk planlegges derfor kabelen ført i bakken ca. 350 meter fram til traseen for ny 132 kV-linje, krysser Einarholelva og følger deretter parallelt med den nye 132 kV-linja ca. 2 km fram til en tenkt linje i forlengelsen av dam Røyrvatn. Herfra føres kabelen ned mot østre ende av dam Røyrvatn, krysser nedstrøms dam Røyrvatn og følger eksisterende trasé for atkomst til dam Røyrvatn helt ned til Røyrvatn kraftverk. Ved kryssing av elver, herunder Einarholelva og elveløpet nedstrøms dam Røyrvatn, vil det støpes inn trekkerør i kulvert for å sikre kabelen mot skade. Kulverten dekket til med steinmasser.

Veier

Det er planlagt å oppgradere den 750 m lange ATV-veien opp til inntaksdammen til Røyrvatn kraftverk. Rett nedstrøms dammen på Røyrvatnet er det planlagt en 20 m lang bru med en bredde på 4 m over Røyrvasselva. Videre planlegges det en midlertidig anleggsvei langs østsiden av Røyrvatnet opp til påhugget. Den midlertidige veien har en lengde på om lag 3500 m.

Massetak og deponi

Ved boring av overføringstunnelen er det estimert at det vil bli behov for å deponere 2000 m³ masse. Massene skal deponeres ved i strandkanten ved Nevervatnet. Det er også behov for et deponi ved tilløpstunnelen. Størrelsen på deponiet vil bli på om lag 1 dekar med om lag 10600 m³ masse.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov(daa)	Permanent arealbehov (daa)	Merknader
Reguleringsmagasin	0	0	Allerede eksisterende
Overføring	0	0	Se riggområde
Inntaksområde	1,5	1,5	0,5 daa er nytt oppdemt areal

Rørgate	28,4	0	1420 m i grøft
Riggområde	2	0	I forbindelse med overføringstunnel og tilløpstunnel
Oppgradering ATV-vei	5,3	2,3	
Ny ATV-vei, perm.	28,7	12,3	
Kraftstasjonsområde	0,5	0,5	Kraftstasjonen 100 m ²
Massetak/deponi	ca. 1	ca. 1	I forbindelse med overføringstunnel og tilløpstunnel
Nettilknytning	3,2	0	Jordkabel
Totalt	70,6	17,6	

Eiendomsforhold

Fallrettighetene er ikke tidligere konsedert. Det er gjort avtaler med alle berørte rettighetshavere til både de fallrettighetene og arealene som er nødvendige for å bygge Nevervatnet kraftverk.

Konsulentselskapet Sweco har på oppdrag av søker gjort utregninger av kraftgrunnlaget både i forhold til industrikonsesjonsloven (ikl) og til vassdragsreguleringsloven. Overføringen av Kjølvikelva er innkalkulert i disse beregningene. Økningen av kraftgrunnlaget ligger godt under 4000 naturhesterkrefter. Det er dermed ikke behov for konsesjon etter ikl for Nevervatnet kraftverk.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet knyttet til Nevervatnet og Røyrvatnet ligger i Sørfold kommune, mens inntaksområdet i Kjølvikdalen er i Fauske kommune. Områdene rundt Nevervatnet og Røyrvatnet inngår i områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) i Sørfold kommunes arealplan.

Kommunen har vedtatt en Energi- og klimaplan for 2011-2014 som har fokus på mål og tiltak for det som kan gjennomføres innenfor kommunens handlingsrom, særlig innenfor kommunal virksomhet. Det er ingen føringer i denne planen for småkraftverk.

Kjølvikdalen ligger i Fauske kommune og området er regulert til LNF-formål.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Fylkestinget i Nordland fylkeskommune vedtok i 2012 «Regional plan for små vannkraftverk i Nordland». Planen er et verktøy for å bidra til å effektivisere saksbehandlingen for berørte instanser. Planen skal kunne styrke mulighetene til å gjøre en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader og gjøre prosessen mer forutsigbar for utbyggere og samfunnet for øvrig. I planen er det lagt til grunn ulike vurderingskriterier for tema som reindrift, landskap, friluftsliv,

fiske og urørthet. Dette blir da vurdert opp mot samfunnsnyttene. Nevrevatnet kraftverk er vurdert av fylkeskommunen til havne i gult prioriteringsnivå: prioritert med strenge betingelser. Kategorien er svært restriktiv og utbygging kan tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagens nivå, og det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnytte.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter § 6 i vassdragsreguleringsloven og kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 30.08.2016 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, fylkeskommunen, FNF og reinbeitedistriktet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE refererer kun hovedkonklusjonene fra uttalelsene her. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Sørfold kommune tilrår en utbygging under forutsetning av at vilkår og krav om avbøtende tiltak som er satt i saksutredningen følges opp. Det omfatter at det skal holdes en løpende dialog med reindriftsnæringa før og under en anleggsperiode slik at næringens interesser blir ivaretatt, kulturminner skal ikke berøres, turbinen skal støydempes og det etableres gjerde rundt inntaksområdet i Kjølvikelva i samråd med reindriftsnæringa.

Fylkesmannen i Nordland har innsigelse til prosjektet med bakgrunn i de negative konsekvensene for reindrift og en bekkekløft av regional verdi.

Nordland fylkeskommune fraråder at det blir gitt konsesjon til Nevrevatnet kraftverk. Kraftverket vil gi negative konsekvenser for rødlistede arter, snaufjell, bekkekløfter og flyttleier for rein.

Statens vegvesen har ingen merknader til utbyggingen.

Direktoratet for mineralforvaltning har etter søk i geologiske undersøkelsesdatabaser ingen kommentarer til søknaden.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Nordland mener at en utbygging vil føre til stor belastning for friluftslivet i området og at opplevelsesverdien av området vil bli sterkt redusert.

Norges Jeger- og Fiskeforbund i Nordland mener at en utbygging vil gi negative konsekvenser for landskap, friluftsliv og opplevelsen av tilnærmet urørt natur. Jeger- og fiskeforbundet mener at de positive fordelene ikke kan veie opp for de negative ulempene.

Stifjell utmarkslag ved Øystein Vedal ytrer bekymring for vannforholdene i Stigåga ved en eventuell utbygging. Dette gjelder særlig i forbindelse med isforholdene i Øvervatn, men også tap av naturverdier. Utmarkslaget vil at det skal settes i verk tiltak som permanent kai og traktorvei som skal lette og sikre tilgangen til Solvik-Engan-Stifjell. Uttalelsen peker også på forholdet til lokalt eierskap, erverv av grunn og feil/unøyaktigheter i søknaden.

Sisomar AS er positive til utbyggingen. En overføring av Kjølvikelva til Nevervatnet til føre til et økt tilsig til Straumvasselva og vil bidra til å sikre vannføringen og vanntilgangen til Sisomar sitt settefiskanlegg.

Göran Helgesen har hytte og naust ved Nevervatnet og ser helst at det ikke blir en utbygging av Nevervatnet kraftverk. Han kommenterer reguleringshøyder i magasinet opp mot sin eiendom og forholdet for fisk og gyting i Nevervatnet.

Søkers svar på høringsuttalelsene til konsesjonssøknaden (de punktene der søker skriver «ingen kommentar»), er utelatt fra det som er referert under):

«Fylkesmannen i Nordland

Søkers kommentar: Plasseringen av inntaksdam og –demning havner innenfor det området som Fylkesmannen anmerker som oppsamlingsområde. Søker har utredet en annen plassering av inntaket som fremmes som en planendringssøknad til NVE. NVE vil sende denne planendringssøknaden formelt sett ut på høring, men planendringsforslaget vedlegges også her. Det nye inntaksstedet ligger ca. 500 m nedstrøms opprinnelig omsøkt inntak/damsted. Damstedet ligger ytterligere ca. 100 m nedstrøms inntaket. Sperredammen forutsettes å bygge 1 m i høyden, og lengden blir ca. 10 m. Høyde og lengde er redusert med henholdsvis 2 m og 5 m i forhold til tidligere konsesjonssøkte alternativ. Det er fjell i hele damfotens lengde. Området ved inntaksbassenget er flatt og grunt. Overflatearealet blir ca. 3,4 da, omtrent det samme som i dag. Foran inntaket sprenges en kulp for å få gode inntaksforhold med tanke på is og luft. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning. Mellom inntaksbasseng og påhugg for overføringstunnel legges det nedgravd rør. Det vises til Figur 1: Oversiktskart, opprinnelig omsøkt løsning og ny løsning. Tiltaket vil fremdeles medføre negativ konsekvens for reindriften, spesielt i anleggsfasen, men vil ikke påvirke retten til å flytte rein, hverken midlertidig eller permanent. Dette understøttes også av vedlagte notat fra tidligere reindriftsagronom i området, Harald Rundhaug. Nedstrøms inntaksdammen vil det bli redusert vannføring ift dagens situasjon, og dette vil kunne gjøre det lettere for reinen å krysse Kjølvikelva, spesielt i smelteflomperioder.

Søker er enig i at den opprinnelig omsøkte løsningen kan medføre problemer for reinens trekk opp og ned Kjølvikdalryggen. Søker har derfor utredet en annen løsning for overføring av vannet som fremmes som en planendringssøknad til NVE. NVE vil sende denne planendringssøknaden formelt sett ut på høring, men planendringsforslaget vedlegges også her. Alternativ løsning innebærer styrt boring av overføringstunnel hele strekningen fra Nevervatnet og til nær inntaket i Kjølvikdalen. De øverste ca. 150 m av overføringen forutsettes utført som nedgravd rør med diameter ca. 1,6 m. Deretter bores ca. 1050 m tunnel med diameter ca. 1,0 m. Tunnelmasser, ca. 2.000 m³, legges ved påhugg ved/ i strandkanten ved Nevervatnet. Helikoptertransport vil bli benyttet. Alternativet anses å være driftsmessig bedre enn tidligere omsøkt alternativ da det mellom de alternative damstedene er rolige partier i elva/ lite fall slik at isen er mer stabil og at eventuell sarr ikke vil være noe problem. Alternativet vil fullstendig eliminere faren for ising og vil ikke påvirke reinens muligheter for vandring opp og ned Kjølvikdalryggen eller langs Nevervatnet.

Innledningsvis påpekes det at utstrekningen av usikker is som oftest baseres på lokalkunnskap.

Søker driver i dag Røyrvatn kraftverk og besitter derfor lokalkunnskap om isforholdene både i Nevervatn, Røyrvatn og Straumvatn. Både Nevervatnet, Røyrvatnet og Straumvatnet er i dag

merket som magasin med varierende vannstand og oppsprukket is langs land (kilde: www.iskart.no). Søkers alternative løsning for overføring, vil medføre usikker is i forbindelse med utløpet i Nevervatn. Snøsmelting i Kjølvikdalen og dermed overføring av vann fra Kjølvikdalen til Nevervatnet vil skje senere enn rundt Nevervatnet. I følge tidligere reindriftsagronom Harald Rundhaug, jf vedlagte notat, vil snøsmelting i Kjølvikdalen i et normalår skje etter at reinen er flyttet vest- og nordover og da vil reinen ikke bli påvirket av overføringen. Det naturlige utløpet av Neverskarelva ved «Kvalnesodden» i Røyrvatnet gir i dag fare for usikker is rundt utløpet, jf Figur 2: Eksisterende områder med usikker is Røyrvatn (kilde: www.iskart.no). Etter utbyggingen vil det, så lenge kraftstasjonen er i drift, være slik at vannet vil bli utnyttet i kraftstasjonen. Da vil det eksisterende området med usikker is bli «erstattet» av usikker is i forbindelse med utløpet fra kraftstasjonen. Arealet med usikker is på Røyrvatnet i forbindelse med utløpet fra kraftstasjonen vil bli større enn eksisterende område med usikker is ved utløpet av Neverskarelva. Det anmerkes for øvrig at utløpet av

Einarskarelva, like øst for planlagt kraftstasjon, også skaper et naturlig område med fare for usikker is, jf Figur 3: Antatt usikker is ved utløp kraftstasjon og utløp Einarskarelva. Området med usikker is oppstrøms dammen i Røyrvatn vil sannsynligvis ikke endres om følge av økt tilsig.

Vatn 393 er i sin helhet i dag definert som et vatn med svekket is. Elvestrekningen mellom dam Nevervatn og Vatn 393 er definert som elvestrekning med øket vannføring eller fare for plutselige overløp (kilde: www.iskart.no). Når vannet slippes fra Nevervatnet til Vatn 393 på vinterstid beveger det seg under snøen som legger seg i slukta nedstrøms dam Nevervatn. Økte vannmengder vil etter utbyggers syn ikke endre på dette. Når det ikke ligger snø nedstrøms dam Nevervatn vil økt tilsig kunne representere en økt hindring for reinens trekk/ vandring på tvers av vannveien mellom Nevervatn og Vatn 393. Som kompensierende tiltak kan det etableres en bro over slukta nedstrøms dam Nevervatn som reinen kan gå over, jf rød ring på Figur 4: Dam Nevervatn med snø i slukta. Broen utformes slik at den glir mest mulig inn i eksisterende omgivelser, men vil i noen grad medføre et økt «visuelt inngrep» i naturen og redusere opplevelsen av urørt natur. Søker vil også påpeke at det i forbindelse med byggingen av Nevervatn kraftverk er nødvendig å skifte ut eksisterende manuelt betjente luke i dam Nevervatn med en fjernstyrt luke. Dette vil redusere ferdselen inn til Nevervatnet og dermed også redusere forstyrrelsene for reinen.

Etablering/ bygging av rørgate, midlertidig anleggsvei og strømkabel vil uunngåelig gi tap av beiteland og påvirke flytt- og trekkeier negativt i anleggsperioden. Når anleggsperioden er over, vil naturen gradvis reetablere seg og tapt beiteland vil dermed være tidsbegrenset. Det fins ikke noe alternativ til nedgravd rørgate fra Vatn 393 til kraftstasjonen. Ifm anleggsarbeidet vil det vektlegges å berøre minst mulig terreng. Videre kan det samarbeides med reinbeitedistriktet ift beste tidsrom å utføre arbeidet i. Midlertidig anleggsvei omtales ytterligere i punktet nedenfor. Strømkabel er planlagt nedlagt i bakken ifm etablering av midlertidig anleggsvei. Dersom anleggsvei ikke blir etablert, kan man fortsatt legge kabelen i bakken men man kan også velge en løsning med sjøkabel i Røyrvatnet.

Den opprinnelig omsøkte traseen for anleggsvei var lagt langs eksisterende kraftlinjetrase. På NVE-befaringen ble imidlertid en trasé som mer eller mindre følger Røyrvatnets østre bredd fremlagt og befart. Salten Friluftsråd har i sin friluftskartlegging vurdert områdene rundt hele Røyrvatnet til å være et «svært viktig utfartsområde». Kartleggingen beskriver at dette er et

«Svært mye brukt område, både uorganisert / organisert sommer som vinter. Ski, fotturer, jakt, padling, fiske, bærplukking, undervisning». Dette betyr at området rundt Røyrvatn allerede i dag har store «forstyrrelser» i form av friluftaktiviteter. Det vises i denne sammenheng til FSJFFs og FNFs høringsuttalelser samt til vedlagte utskrift fra Miljødirektoratets Naturbase som beskriver området (Id nr FK00000498). En midlertidig anleggsvei vil kunne gi mulighet for økt utfart i området rundt Røyrvatn. En midlertidig anleggsvei vil imidlertid kunne adgangsbegrenses og merkes slik at økt «utenforstående ferdsel» som følge av anleggsveien motvirkes. En løsning med å legge anleggsveien under HRV (høyeste regulerte vannstand) på Røyrvatn er vurdert og forkastet siden dette ikke vil gi mindre utfart og påvirke fiskemulighetene fra land negativt. I tillegg vil en slik vei kunne være problematisk å bruke spesielt i flomsituasjoner. Midlertidig anleggsvei kan kuttes helt ut ved å frakte materiell og personell på lekter/ båt over Røyrvatnet. En slik alternativ løsning betinger etablering av kai både ved eksisterende dam Røyrvatn og ved Nevervatn kraftstasjon og vil være en dyrere løsning enn den omsøkte. Transport over vann vil gi økt risiko for, og økte konsekvenser ved, forurensning i nedbørsområdet til Straumen vannverk. Alternativ løsning vil også gi økt bruk (i perioder daglig) av helikopter som vil gi forstyrrelser over et større område enn transport via midlertidig anleggsvei vil gjøre. Gjennomføringen av anleggsarbeidene og dermed forstyrrelsene i området vil antakelig også ta lengre tid ved alternativ løsning enn ved den omsøkte. I dette området har

Nordlandsnett søkt konsesjon på ny 132 kV linje mellom Stigfjell og Salten

Transformatorstasjon. Nordlandsnett vil i den sammenheng etablere anleggsvei. Etableringen av midlertidig anleggsvei til Nevervatn kraftverk er tenkt koordinert med behovet Nordlandsnett har for anleggsvei. En slik koordinering vil redusere den samlede belastningen for reindriften. Dersom Nevervatn Kraft AS og Nordlandsnett oppnår en slik koordinering kan det også være aktuelt å tilby reindriftsnæringen helt eller delvis dekning av flytting av rein samt foring av reinen. Det er dermed søkers vurdering at alternativ løsning for Nevervatn kraftverk med transport over Røyrvatn samlet sett vil gi en betydelig økt belastning for reindriften enn ved en koordinert etablering og bruk av midlertidig anleggsvei både ifm bygging av kraftverket og ifm Nordlandsnetts bygging av kraftlinje. Søker presiserer at anleggsveien er midlertidig. Etter ferdig utbygd kraftstasjon (og kraftlinje hvis disse kan koordineres) vil anleggsveien bli fjernet i sin helhet og traseen vil gro igjen. Avslutningsvis opplyses det om at søker og Nordlandsnett forgjeves har forsøkt gjentatte ganger å få til et møte med reinbeitedistriktet for å diskutere hvordan en eventuell bygging av kraftverk og kraftlinje kan gjennomføres med minst mulig ulempe for reindriften og hvilke konkrete avbøtende tiltak som er mest aktuelle/ ønskelige. Søker har allikevel pekt på noen mulige kompenserende tiltak og er innstilt på å involvere reindriftsnæringen i planlegging av utbyggingen dersom det blir gitt konsesjon.

Sørfold kommune

Sørfold kommune har tilrådd at det gis konsesjon som omsøkt til Nevervatn kraftverk.

Tilrådommen er gitt under forutsetning av at avbøtende tiltak gjennomføres.

Kommunen har spesifikt nevnt at det bør settes krav om følgende avbøtende tiltak:

1. Det holdes løpende dialog med reindriftsnæringa i før oppstart og gjennom hele anleggsperioden for å sikre at deres interesser blir ivaretatt.

Søkers kommentar: Reindriftsnæringa vil bli invitert til planleggingsmøter for å tilpasse anleggsarbeidet i størst mulig grad til de behov reindriftsnæringen har.

2. Fylkeskommunen/ sametinget kontaktes slik at registrerte kulturminner ikke berøres.

Søkers kommentar: Nordland fylkeskommune og Sametinget som har delegert myndighet kulturminnesaker vil konsulteres i forbindelse med planleggingen/prosjekteringen av kraftverket slik at både registrerte og ikke-registrerte kulturminner blir ivaretatt. Dette er også noe NVE tar inn som vilkår i en eventuell vassdragskonsesjon.

3. Turbinen støydempes.

Søkers kommentar: Utbygger vil søke å etablere skjermet utløp fra turbinen og etablere ventilasjonsrister inn mot terrenget (ikke ut mot Røyrvatnet) for å dempe støyen mest mulig.

4. Etablering av gjerde rundt inntaksområde i Kjølvikelva i samråd med reindriftsnæringa.

Søkers kommentar: Behovet for et slikt tiltak er antakelig ikke lenger til stede, gitt utforming av nytt inntaksområde. Dersom reindriften allikevel skulle ønske et slikt gjerde, vil søker medta dette som kompensierende tiltak.

I tillegg har Sørfold kommune følgende kommentarer:

1. Kjølvikelva i Fauske kommune overføres til Nevervatnet som vil øke tilsiget i vassdraget noe, som vil sikre vannforsyning/ minstevannføring i Straumenvassdraget.

Søkers kommentar: Sikrere vannforsyning til Sørfold kommune samt større sikkerhet mot at vannføringen i Straumelva kommer under minstevannføringskravet til Sisomar AS, vurderes som en av prosjektets positive effekter for lokalsamfunnet. Overholdelse av minstevannføringskravet til Sisomar AS vil også ha positiv effekt for laksevandringen opp Straumvasselva.

2. Nevervatnet ligger i nedbørsfeltet til Straumen vannverk. Dette medfører at utbygger må være særlig aktsom med utslipp av uønsket materiale som kan påvirke vannkvaliteten.

Søkers kommentar: Utbygger vil etablere gode rutiner og kontroller i forhold til miljø. Forholdet til Sørfold kommunes drikkevannskilde vil bli behandlet i risiko- og sårbarhetsanalyser og nødvendige krav, tiltak og rutiner vil bli innarbeidet i detaljplan for miljø og landskap. Detaljplan for miljø og landskap vil oversendes Sørfold kommune for uttalelse før planen sendes NVE for godkjenning. Anleggstrafikk direkte i vannkilden, jf alternativene med midlertidig anleggsvei over Røyrvatnet eller under HRV, vurderes også

som mindre sikkert ift Sørfold kommunes drikkevannskilde enn alternativet med anleggsvei på land.

Stifjell utmarkslag

Stifjell utmarkslag, som representerer 2 av 30 grunneiere som berøres av fraføringen av vann fra Kjølvikelva, har uttalelser knyttet til følgende forhold:

1. Minstevannføring i Kjølvikelva/ endrede isforhold i Øvervatn. Stifjell utmarkslag er usikker på om alt vann skal overføres eller om det skal slippes vann forbi demningen. Videre er utmarkslaget bekymret for hva reduksjonen av ferskvannstilsiget til Øvervatn har å si for isen på Øvervatn.

Søkers kommentar:

- a) I konsesjonssøknaden står det at det søkes om en minstevannføring nedenfor inntaket i Kjølvikelva på 0,04 m³/ s på vinteren og 0,09 m³/ s på sommeren. De er disse størrelsene som gjelder, og det er ingen planer om å tørlegge Kjølvikelva. Også i referatet fra informasjonsmøtet 9.aug 2012 er det redegjort for at det hele tiden har vært intensjoner om å slippe minstevannføring forbi inntaket i Kjølvikelva.
 - b) Fraføringen av vann fra Kjølvikelva representerer en svært liten andel av det totale tilsiget som drenerer til Øvervatn. Sulitjelmavassdraget (vassdragsnummer 164.Z) med fratrekk av Nedrevatnet vassdragsnummer 164.A), har et areal på 997 km² og et tilsig på 1 468 mill m³/ år som i sin helhet drenerer til Øvervatn. Stigåga sidedebørsfelt (vassdragsnummer 164.B2Z) med fratrekk av Blåfjellvatnet (vassdragsnummer 164.B2D) som allerede er overført til Siso kraftverk, har et areal på 15 km² og et tilsig på 35 mill m³/ år. Totalt tilsig til (inkludert planlagt minstevannføring forbi) demningen som er tenkt etablert i Kjølvikelva er 24,3 mill m³/ år. Uten å ta hensyn til minstevannføringen utgjør dette reduksjonen i tilsig av ferskvann til Øvervatn.
 - c) Reduksjonen av ferskvannstilsig til Øvervatn blir dermed i underkant av 1,7 %. Det er søkers oppfatning at denne reduksjonen ikke vil føre til endre isforhold i Øvervatn og at sesongvariasjoner i været i så måte vil bidra sterkere til variasjoner i isforholdene.
-
2. Fløting av tømmer. Stifjell utmarkslag henviser til tidligere praksis med fløting av tømmer og mener tap av denne muligheten må kompenseres ved etablering av traktorvei og kai.

Søkers kommentar: Søker er av den formening at de «kravene» utmarkslaget argumenterer for, ikke står i stil med ulempene de påføres. Tømmerfløting er i dag så ressurs- og kostnadskrevende at dette lengre ikke er lønnsomt. Tømmerfløting er en driftsform som skogbruket på landsbasis forlot for ca. 50 år siden.

3. Tap av naturverdier. Utmarkslaget nevner her;
 - a) lyden fra fossen fra Stielva,
 - b) konsekvensene for fisken i Øvervatnet ved at ferskvannstilførselen minker
 - c) usikkerhet knyttet til vannføring og økt minstevannsføring samt
 - d) kompensasjon for økt tap av elg som følge av usikker is.

Søkers kommentar: Bygging av Nevervatn kraftverk vil redusere vannføringen i fossen fra Stielva, men med minstevannføringen sikres det at det fortsatt vil være vann og lyd fra fossen.

Reduksjonen i ferskvannstilførselen som er redegjort for ovenfor, gjør at søker mener det ikke er sannsynlig at fisken i Øvervatnet blir påvirket og at fiske i nærheten av fossen fra Stielva kan fortsette som før også etter bygging av kraftverket. Det samme gjelder elgens trekk over isen på Øvervatnet.

4. Lokalt eierskap. Utmarkslaget ønsker forsikringer om at kraftressursene ikke skal selges ut, og at verdien av overført vann skal godtgjøres fallrettighetshaverne fullt ut.

Søkers kommentar: Hverken søker eller NVE kan gi lovnader om at eierskapet til Nevervatn kraftverk ikke kan skifte eier en gang i framtiden. Søker har imidlertid som intensjon å eie og drive Nevervatn. Det er inngått intensjonsavtaler med samtlige av de berørte fallrettighetshavere, også de to som representerer Stijfjell utmarkslag, hvor prinsippene for godtgjøring av fallrettighetseierne er beskrevet. Dersom kraftverket blir realisert vil selvsagt de inngåtte avtaler bli overholdt.

5. Erverv av grunn ved inntak. Utmarkslaget påpeker grunneierne ifm inntaket må få godtgjørelse.

Søkers kommentar: I de inngåtte intensjonsavtaler med samtlige av de berørte fallrettighetshavere er det medtatt slik godtgjørelse.

Norges Jeger- og Fiskeforbund i Nordland:

Hovedkonklusjonen til NJFF er at friluftsopplevelsen vil forringes ved realisering av Nevervatn kraftverk.

Søkers kommentar: Søker mener forringelsen av friluftsopplevelsen vil være liten siden konstruksjonene for en stor del er nedgravd/ skjult og fordi konstruksjoner på/ over bakken vil være skjult av vegetasjon. Samtidig erkjenner søker at kraftutbygging har negativ innvirkning for eksempel på opplevelsen av urørthet.

FNF Nordland:

Søkers kommentar: Jf. vår kommentar til NJFFs uttalelse ovenfor.

Nordland fylkeskommune:

1. Det slippes en minstevannføring som kan opprettholde verdiene i bekkekløften i Kjølvikelva.

Søkers kommentar: Det er søkers oppfatning at planlagt/ omsøkt minstevannføring samt gjenværende tilsig nedstrøms overføringen/ inntaket vil vareta dette.

2. Det gjennomføres tiltak som sikrer at fossefall fremdeles kan benytte elva som leveområde.

Søkers kommentar: Søker vil søke råd fra relevant faglig hold om tiltak som kan sikre at fossefallet fremdeles kan benytte Kjølvikelva som leveområde.

3. Tiltaket ikke fører til hindringer i reinens flyttleier i området.

Søkers kommentar: Jf. vår kommentar til Fylkesmannens uttalelse ovenfor.

4. Tiltak i snaufjellet har en landskapsmessig tilpasning.

Søkers kommentar: Det vil legges vekt på å utforme konstruksjoner slik at de i størst mulig grad tilpasses landskapet.

5. Det gjennomføres tiltak som sikrer opp- og nedgang av ål uten at den blir skadet forbi Røyrvatn kraftverk.

Søkers kommentar: Tiltakene ifm bygging av Nevervatn kraftverk vil ikke berøre Røyrvatn kraftverk på noen annen måte enn at tilsiget øker og forholdene for ålen vil være uendret.

6. Det stilles krav om minstevannføring i Neverskarelva.

Søkers kommentar: I søknadsfasen ble det avklart med NVE at Nevervatn kraftverk skulle bygge på eksisterende konsesjon gitt til Røyrvatn kraftverk, og denne inkluderer ikke minstevannslipp fra Nevervatn.»

Tilleggsopplysninger

Etter befaring justerte Nevervatnet Kraft AS prosjektet og en planendring ble sendt ut på begrenset høring den 14.12.16. Den begrensede høringen omfattet de som skrev uttalelser ved den offentlige høringen. NVE fikk følgende uttalelser til endringssøknaden:

Fylkesmannen i Nordland mener at forslagene til endret utbyggingsløsning ikke er tilstrekkelige til å trekke innsigelsen og opprettholder derfor innsigelsen til prosjektet. De negative konsekvensene for reindrift fortsatt er for store til å kunne aksepteres.

Nordland fylkeskommune opprettholder å fraråde en utbygging av Nevervatnet kraftverk.

Statens vegvesen har ingen kommentar til endringssøknaden.

Gøran Helgesen har sendt inn tilsvarende uttalelse som til konsesjonssøknaden.

Øystein Veland og Kjellaug Strøm viser til Stifjell utmarkslag sin uttalelse til konsesjonssøknaden og mener i tillegg at forslaget til minstevannføring er for lav. De kommenterer den justerte plasseringen av inntaket som er presentert i endringssøknaden og viser til at det vil bli mindre restvannføring i Stigåga. Dette vil gi mindre vannføring i elven uten at

søker har justert minstevannføringen i Stigåga. Veland og Strøm hevder at endringen er et brudd på de lovnader som er gitt for å få grunneierne i Stifjell til å underskrive en intensjonsavtale med tanke på å avgi fallrettighetene for vassdraget. De ber om at minstevannføringen blir høyere enn det som er foreslått. Videre krever de at det blir gjort en grundig vurdering av isforholdene på Øvervatnet av en faginstans.

Søkers svar på høringsuttalelsene til planendringssøknaden (de punktene der søker skriver «ingen kommentar», er utelatt fra det som er referert under):

«Fylkesmannen i Nordland:

1. Anleggsperioden. Fylkesmannen mener at sikring av reindriftas rett til å flytte med rein ikke er dokumentert.

Søkers kommentar: Søker har foreslått at utbyggerne i området (Nevervatn Kraft, Nordlandsnett og Statnett) kan samarbeide om helt eller delvis dekning av en foringsløsning for reinen, slik at behovet for flytting i anleggsperioden blir eliminert. Dette er ikke kommentert av Fylkesmannen, og dermed heller ikke avvist.

2. Driftsperioden. Fylkesmannen mener at sikring av reindriftas rett til å flytte med rein ikke er dokumentert.

Søkers kommentar: Søker har tidligere vedlagt en uttalelse fra tidligere reindriftsagronom om at reindriftens rett til flytting ikke vil bli påvirket i kraftverkets driftsperiode. Dette er ikke nevnt/hensyntatt av Fylkesmannen. Det følger også av vårt svar lenger ned, at vi mener at flytting av rein blir lettere etter utbygging enn før utbygging.

3. Hvilken påvirkning inntaksdemning og inntaksbasseng i Kjølvikdalen vil ha på flytt- og trekkleier som leder inn og ut av oppsamlingsområdet i Kjølvikdalen.

Søkers kommentar: Plasseringen av inntaksdam og –demning havner innenfor det området som Fylkesmannen anmerker som oppsamlingsområde. Søker har derfor foreslått en annen plassering av inntaket i en planendringssøknad til NVE. Fylkesmannen påpeker at den nye løsningen til en viss grad vil redusere de negative konsekvensene for reindriften, men problematiserer skjønnsmessig rundt isforholdene nedstrøms dammen. Klimaendringenes betydning for isforholdene i inntaksområdet er selvsagt vanskelig/umulig å forutsi, men denne usikkerheten vil bero uendret ift bygging av inntaksdam eller ikke. Om klimaendringene skal tillegges vekt, mener søker at det heller taler for bygging av vannkraftverk siden ren vannkraft kan erstatte mer forurensende kraftproduksjon. Søker mener videre at inntaket i seg selv vil ha dempende virkning på vannføringsvariasjonene i Kjølvikelva og at dette vil føre til redusert vannføring nedstrøms dammen. Redusert vannføring betyr mindre strømninger/turbulens i vannet og dermed at isforholdene vil være mer stabile med en demning enn uten.

Etter søkers vurdering vil bedre isforhold også medføre at reinens fluktrute ved rovdyrangrep blir bredere/bedre enn ved dagens situasjon uten demning i vassdraget. Nedstrøms inntaksdammen vil det bli redusert vannføring ift dagens situasjon, og dette vil kunne gjøre det lettere for reinen å krysse Kjølvikelva, spesielt i smelte-/flomperioder.

4. Økt vannføring ifm overføring av vann fra Kjølvikelva vil medføre forverring av isforholdene på Nevervatn og Røyrvatnet.

Søkers kommentar: Innledningsvis påpekes det at utstrekningen av usikker is som oftest baseres på lokalkunnskap. Søker driver i dag Røyrvatn kraftverk og besitter derfor lokalkunnskap om isforholdene både i Nevervatn, Røyrvatn og Straumvatn. Både Nevervatnet, Røyrvatnet og Straumvatnet er i dag merket som magasin med varierende vannstand og oppsprukket is langs land (kilde: www.iskart.no).

Søkers alternative løsning for overføring, vil medføre usikker is i forbindelse med utløpet i Nevervatn. Snøsmelting i Kjølvikdalen og dermed overføring av vann fra Kjølvikdalen til Nevervatnet vil skje senere enn rundt Nevervatnet. Snøsmelting i Kjølvikdalen vil i et normalår skje etter at reinen er flyttet vest- og nordover og da vil reinen ikke bli påvirket av overføringen.

Det naturlige utløpet av Neverskarelva ved «Kvalnesodden» i Røyrvatnet gir i dag fare for usikker is rundt utløpet. Etter utbyggingen vil det, så lenge kraftstasjonen er i drift, være slik at vannet vil bli utnyttet i kraftstasjonen. Da vil det eksisterende området med usikker is bli «erstattet» av usikker is i forbindelse med utløpet fra kraftstasjonen. Arealet med usikker is på Røyrvatnet i forbindelse med utløpet fra kraftstasjonen vil bli større enn eksisterende område med usikker is ved utløpet av Neverskarelva. Det anmerkes for øvrig at utløpet av Einarskarelva, like øst for planlagt kraftstasjon, også skaper et naturlig område med fare for usikker is.

Området med usikker is oppstrøms dammen i Røyrvatn vil sannsynligvis ikke endres som følge av økt tilsig.

5. *Endringer i anleggsvei. Fylkesmannen mener endret anleggsvei bare marginalt reduserer konsekvensene for reindrifta.*

Søkers kommentar: Gitt at det blir etablert en foringsløsning for reinen som eliminerer behovet for flytting, vil den midlertidige anleggsveien ikke ha noen konsekvenser for reindrifta.

Søker vil igjen påpeke at Salten Friluftsråd har i sin friluftskartlegging vurdert områdene rundt hele Røyrvatnet til å være et «svært viktig utfartsområde». Kartleggingen beskriver at dette er et «Svært mye brukt område, både uorganisert / organisert sommer som vinter. Ski, fotturer, jakt, padling, fiske, bærplukking, undervisning». Dette betyr at området rundt Røyrvatn allerede i dag har store «forstyrrelser» i form av friluftaktiviteter.

Øystein Vedal og Kjellaug Strøm

Kommentarene er i all hovedsak en gjentakelse av innspillet fra Stifjell utmarkslag datert 6.jul 2016, som representerer 2 av 30 grunneiere som berøres av fraføringen av vann fra Kjølvikelva. Det vises derfor til vårt svar datert 28.nov 2016.

Gøran Helgesen

Søker kommenterer nedenfor de forhold som Gøran Helgesen påpeker:

1. Helgesen påpeker problemer som vil oppstå dersom det demmes opp over dagens nivå (HRV) og tappes ned under dagens nivå (LRV).

Søkers kommentar: Det er ikke foreslått endringer i eksisterende regulering av Nevervatnet og dette vil ikke bli en problemstilling.

2. Helgesen mener det må bygges ei bru ved utløpet av Nevervatn.

Søkers kommentar: I planendringssøknaden forutsettes det bygd ei bro som reinen kan gå over. Denne kan også benyttes av mennesker.

3. Helgesen peker på at fisken har problemer med å komme seg opp i elva på nordsiden av Nevervatnet for å gyte dersom Nevervatnet er nedtappet.

Søkers kommentar: På grunn av overføringen av vann fra Kjølvikdalen vil vannstands nivået i Nevervatnet kunne variere mer enn før. Det betyr også at periodene hvor vannstanden ligger ned mot LRV vil bli kortere og dermed vil fiskens mulighet for å gå opp i elva for å gyte bli bedre.»

NVE har gjennomført innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Nordland. Det foreligger referat fra møtet.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Samlet utnytter kraftverket et nedbørfelt på 17,3 km² ved inntaket, og middelvannføringen for hele feltet, Neverskarelva og Kjølvikelva er beregnet til 1,3 m³/s. Nedbørfeltet til Neverskarelva er på 7,3 km² med en middelvannføring på 480 l/s. Nedbørfeltet til Kjølvikelva er på 9,9 km² og har en middelvannføring på 790 l/s. Effektiv innsjøprosent for begge nedbørfelt er på 9,7 %, og har en breandel på 0 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vårflommer. Laveste vannføring opptre gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 30 l/s og 60 l/s i Neverskarelva, og 90 l/s og 40 l/s i Kjølvikelva. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket i Neverskarelva er 70 l/s og 80 l/s i Kjølvikelva. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,4 m³/s og minste driftsvannføring 0,12 m³/s. For overføringa av Kjølvikelva er slukeevnen planlagt å være 2,4 m³/s. Det vil i praksis si at alt vann overføres til Nevervatnet. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 40 l/s resten av året i Kjølvikelva. Ifølge søknaden vil dette medføre at 79 % av tilgjengelig vannmengde i nedbørfeltet benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 190 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring, vil dette gi en restvannføring på omtrent 200 l/s rett nedstrøms inntaket som et

gjennomsnitt over året i Neverskarelva. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Kjølvelva skal overføres til Neverskarvatnet og gjennomsnittlig vannføring er estimert til 60 l/s etter en utbygging mot 850 l/s før en utbygging. De store flomvannføringene blir i stor grad påvirket av utbyggingen på grunn av muligheten til magasinering i Neverskarvatnet. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen i Neverskarelva 13 dager i et middels vått år. I 0 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minste vannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. I Kjølvelva vil det være overløp i 0 dager da vannføringen i sin helhet, med unntak av ev. pålagt minste vannføring, overføres til Nevrvatnet. Tilsiget fra restfeltet til Kjølvelva vil i gjennomsnitt bidra med 270 l/s ved utløpet i Ørvatnet.

Produksjon og kostnader

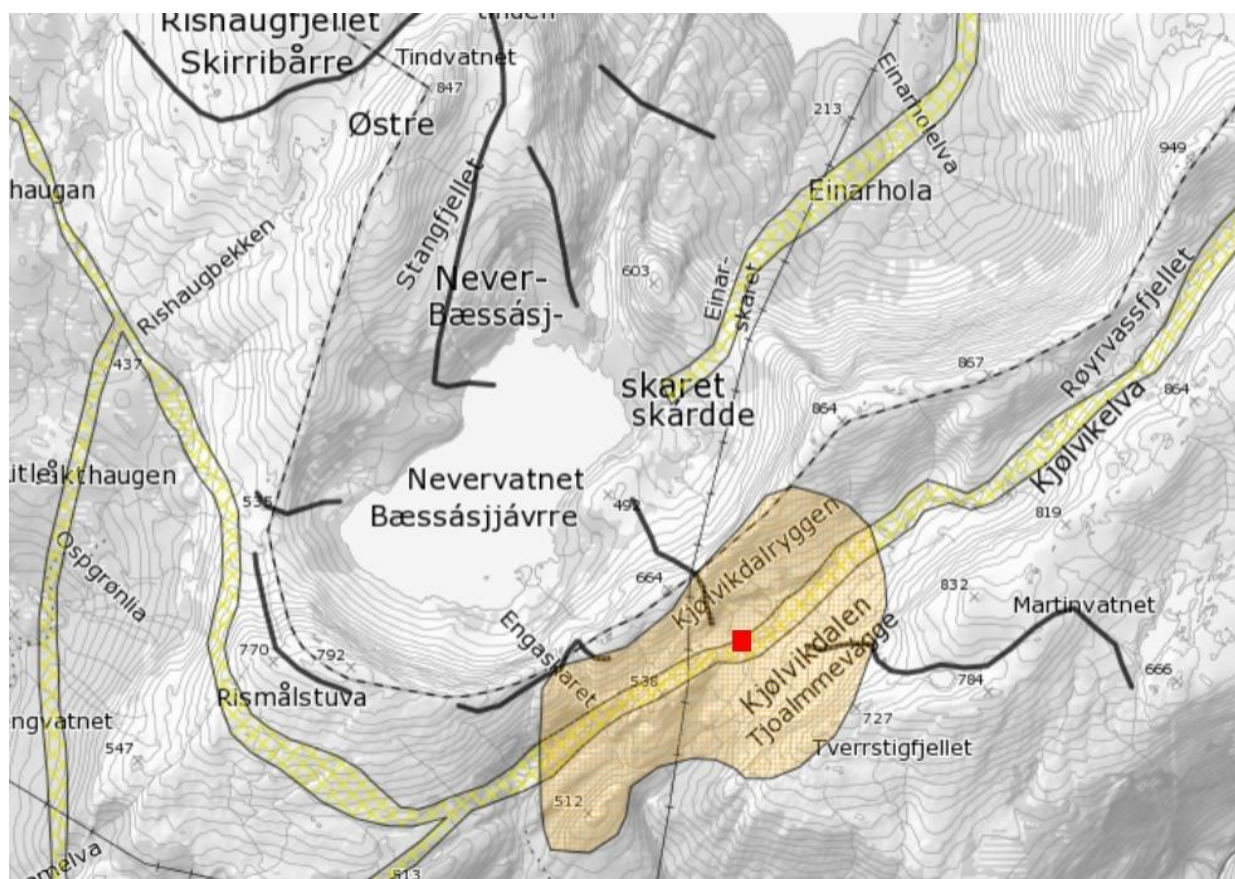
Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Nevrvatnet kraftverk til omtrent 23,4 GWh fordelt på 10,1 GWh vinterproduksjon og 13,3 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 98,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,2 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,36 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,30-0,41). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 7 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som nær gjennomsnittet sammenlignet med andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Reindrift

Nevrvatnet kraftverk med overføring av Kjølvelva ligger i Duokta reinbeitedistrikt. Duokta reinbeitedistrikt utgjør et areal på 2062 km² og har et øvre fastsatt reintall på 900 dyr, fordelt på tre siidaandeler. Reintall pr. 1. april 2011 var 783 dyr. Antall dyr har vært på samme nivå også de foregående 10 årene. Kjølvikdalen og området rundt Nevrvatnet er brukt som vinterbeite. Vinterbeite er minimumsbeite for reinbeitedistriktet og regnes derfor som særverdiområder. Det går flere trekk- og flyttleier i området og Kjølvikdalen er brukt som oppsamlingsområde, se for øvrig kart 3.

Kart 3 Kart over Nevervatnet og Kjølvikdalen. Svarte streker viser trekklei, gult viser flyttlei og oransje er oppsamlingsområde. Rød firkant viser hvor inntaket for overføringen er planlagt.

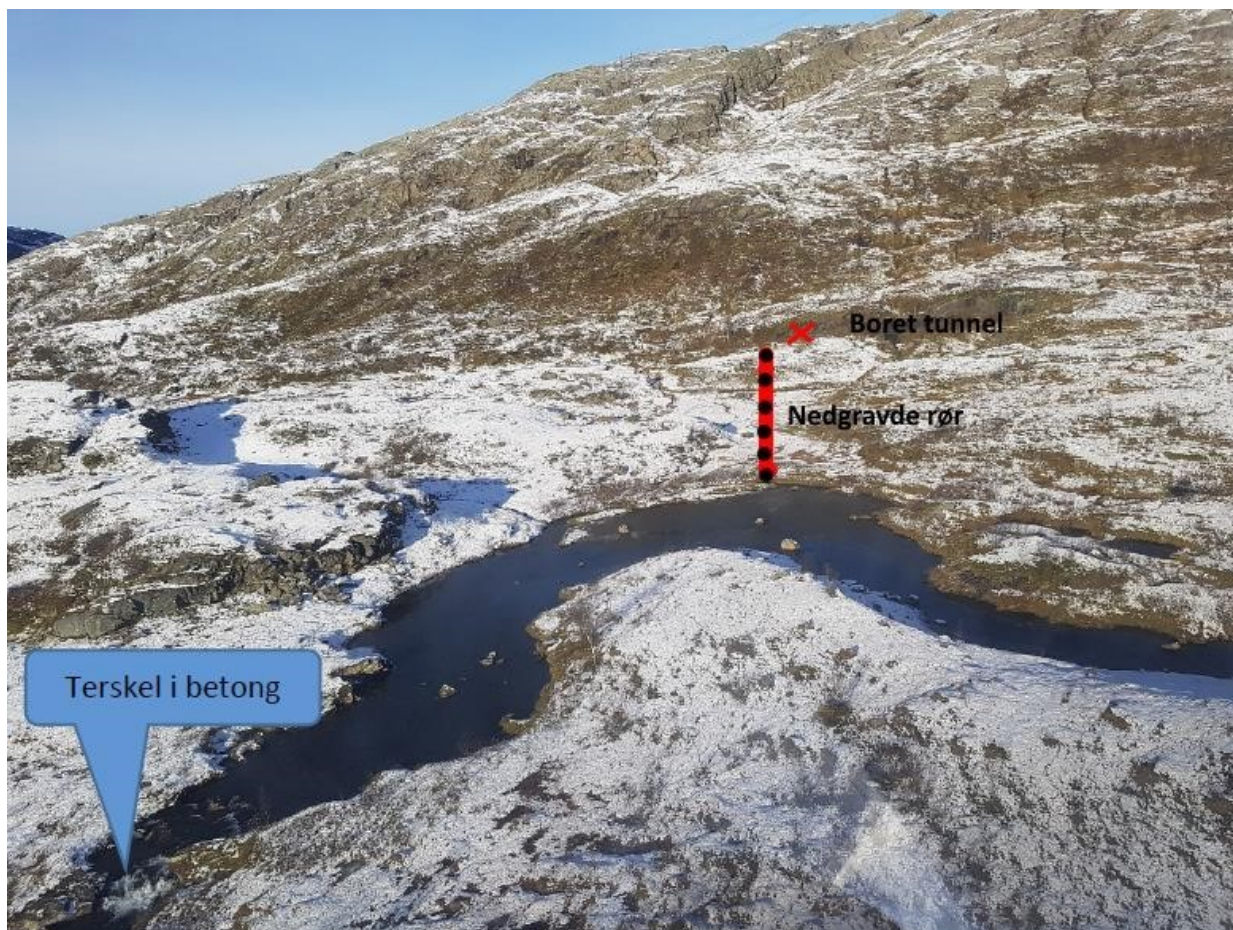
Som kartet over viser er inntaket til overføringen i sin helhet planlagt midt i oppsamlingsområdet og registrert flyttlei. I tillegg går det en flyttlei opp Einarskaret inn til Nevervatnet.

Reinbeitedistriktet har i tillegg en avtale om grenseoverskridende beitebruk med Tuorpon sameby i Sverige. I dag nytter Samebyen områdene rundt Nevervatnet/Røyrvatnet og Kjølvikdalen til sommerbeite.

Fylkesmannen i Nordland har innsigelse til prosjektet med bakgrunn i de negative konsekvensene en utbygging vil ha for reindrift. De peker på utfordringene knyttet til anleggsperiode og anleggsvei, samlet belastning for reinbeitedistriktet, inngrep i forholdsvis uberørte områder og manglende dokumentasjon for konsekvensene knyttet til isforhold i Kjølvikelva, Nevervatnet og Røyrvatnet. På innsigelsesmøtet presiserer Fylkesmannen i Nordland de tre hovedutfordringer som reinbeitedistriktene står ovenfor i dag. Det er klimautfordringer, økte rovvilttrykk og fragmentering av urørte områder. Nordland fylkeskommune fraråder en utbygging som blant annet begrunnes med negative konsekvenser for reindrift. De presiserer at inntaket i Kjølvikelva må etableres slik at det ikke fører til hindring for reinens flyttlei.

I Kjølvikdalen skal det etableres inntak for overføring av Kjølvikelva. Det skal bygges en sperredam på 1x10 m. Overflatearealet ved inntaket skal bli omtrent som elven er i dag da inntaket plasseres i en utsnevring/sving av elven, se bilde 1. Søker har planlagt at overføringsrøret skal graves ned over en strekning på 150 m før det går over i boret tunnel. Boringen vil skje fra

Nevertvatnet-siden. Fylkesmannen mener at disse planene er en forbedring fra opprinnelig søknad, men at det fortsatt er knyttet usikkerhet til hvordan inntaket vil påvirke reinen med tanke på inntakets plassering midt i særverdiområdet til reinbeitedistriktet.

Bilde 1 Oversikt over det planlagt inntaksområdet. Planen er å føre vannet fra elva inn til tunnelen via nedgravde rør. Terskelen som etableres vil ha en høyde på 1 m og lengde på 10 m.

Inntaket til overføringen er planlagt midt i flyttlei og oppsamlingsområde, og i vinterbeite som er minimumsbeite. Reinbeitedistriktet opplyste på befaringen om at Kjølvi-dalen er utsatt for rovvilttrykk (jerv), og at det ofte er behov for å samle reinen raskt og flytte dem ut av området for å unngå rovvilttap.

Dette var også et tema som ble tatt opp av Fylkesmannen i Nordland under innsigelsesmøtet. Fylkesmannen mener det bør settes opp gjerde rundt inntaket om det blir gitt konsesjon, mellom annet for å forhindre at reinen går gjennom utrygg is. De sier samtidig at dette vil føre til en fysisk hindring sentralt i flyttlei og oppsamlingsområde. Sørfold kommune ytrer samme krav til gjerde rundt inntaket i sin høringsuttalelse. NVE ser at det er store utfordringer ved plassering av inntaket da etableringen av dette, uansett plassering, vil komme i direkte konflikt med flyttlei og oppsamlingsområde. Et inntak vil kunne fungere som en barriere for flyttingen og som en fysisk forstyrrelse og hinder ved oppsamling av reinen. Dette vil gi en ulempe for reinbeitedistriktet, særlig i forbindelse med rask oppsamling av reinen i forbindelse med rovdyrangrep. For å

redusere ulempene må inntaket trekkes inn til dalsiden for å være til minst mulig hinder ved for flyttleia og ikke være til hinder for rask oppsamling. Om det blir gitt konsesjon vil det være en forutsetning at inntakets plassering og inntaksutforming skjer i tett dialog med reinbeitedistriktet for å redusere de negative konsekvensene. Det er også en forutsetning at terskelen bygges så lavt ned i terrenget som mulig for å unngå at den sperrer for flytting av rein. Gitt slike tiltak mener NVE at etablering av terskel og inntak for overføring vil ha akseptable konsekvenser. Krav om gjerde rundt inntaket kan derimot virke mot sin hensikt og gi økt forstyrrelse og fungere som barriere, slik NVE ser det.

Det går flere trekkleier inn til Nevervatnet og en flyttlei inn til vatnet via Einarskaret. Det går også en trekklei over nordenden av Nevervatnet. Reinbeitedistriktet forklarte på befaringen at de enkelte ganger måtte lede reinen opp fra Nevervatnet og over Kjølvikdalryggen og at området er sentralt for flytting mellom ulike beiter. Fylkesmannen mener at planendringen er et bedre alternativ enn opprinnelig søknad, men at det fortsatt vil bli usikre isforhold på Nevervatnet som gjør at det blir usikkert å trekke over vannet. NVE mener det er viktig å minne om at konsesjonen til å regulere Nevervatnet allerede foreligger. Det vil si at eieren av konsesjonen når som helst kan gå inn og aktivt regulere Nevervatnet innenfor eksisterende manøvreringsreglement. Praksisen fram til nå har vært at det har skjedd tapping av magasinet et par ganger i året ved at regulant har gått opp i fjellet og åpnet opp damluka. En må anta at denne praksisen kan bli endret om det gis tillatelse til overføring av Kjølvikelva og Nevervatnet kraftverk. Mer vann i magasinet og modernisert luke i dammen i Nevervatnet, vil føre til at det ligger til rette for en mer aktiv regulering innenfor gitte vilkår og manøvreringsreglement. Etter NVEs mening er dette fornuftig i forhold til å utnytte ressursen optimal, men at dette kan føre til mer utrygge isforhold på Nevervatnet. I og med at utløpet av overføringen er planlagt i sørenden av Nevervatnet og at reguleringshøyden i Nevervatnet relativt liten (2 m), så kan ikke NVE se at en utbygging vil føre til store endringer fra hvordan isforholdene på Nevervatnet er i dag. Nedenfor utløpet av dammen vil det tidvis bli mer vann, men søker opplyser i sine kommentarer at vannet går under snøen når det slippes vann fra magasinet i dag. NVE mener at hyppigere tapping fra magasinet kan føre til et mer ustabilt snødekke på nedstrøms dammen i Nevervatnet. Om det viser seg at dette blir et problem i forbindelse med kryssing er det mulig å avbøte med bro, slik søker selv foreslår i sine kommentarer til høringsuttalelser. Skulle det vise seg at overføringen av Kjølvikelva likevel fører til store endringer i isforholdene, og dermed vesentlig negative ulemper for reindriftsnæringer i forbindelse med reguleringen, så vises til det at vilkårene for reguleringen kan revideres fra 2026. Dersom kjøremønsteret endrer seg vesentlig kan dermed myndighetene sette krav om endret manøvrering av Nevervatnet.

Fylkesmannen er negativ til anleggsvei inn til Nevervatnet kraftverk da veien vil berøre flyttleia opp til Einarskaret, i tillegg til at det vil føre til tap av beiteland. Det peker også på anleggsperioden som en utfordring. På innsigelsemøtet ytret Fylkesmannen også en bekymring om at midlertidig vei ikke alltid er midlertidig. I tillegg presiserer de at reinen ikke nødvendigvis følger flyttleia slik den er inntegnet på reindriftskart. NVE mener at anleggsveien slik den er tenkt plassert nede ved Røyrvatnet ikke er i direkte konflikt med flyttleia. Det er søkt om at jordkabelen fra Nevervatnet kraftverk legges i traseen for midlertidig anleggsvei. Dette betyr at traseen må holdes fri for større tre også etter at en eventuell anleggsperiode er over. Om det blir anbefalt tillatelse til en bygging av Nevervatnet kraftverk kan NVE anbefale vilkår om at den midlertidige anleggsveien skal tilbakestilles slik at det ikke blir en permanent vei. Når det gjelder tap av

beiteområder så mener NVE at den midlertidige anleggsveien og det planlagte prosjektet generelt legger beslag på så lite areal at det ikke er av vesentlig betydning.

Anleggsperioden ved bygging av et kraftverk med tilsvarende plassering som Nevervatnet kraftverk vil normalt skje i sommerhalvåret og litt utover høsten. Duokta reinbeitedistrikt bruker området Nevervatnet/Kjølvikdalen i overgangen høst/vinter og som vinterbeite, altså når anleggsaktivitet vanligvis ikke skjer. Ved en eventuell konsesjon er det likevel mulig å stille vilkår til at når norsk rein flyttes inn i området så skal all anleggsaktivitet opphøre. Tourpon Sameby bruker området rundt Nevervatnet og Kjølvikdalen som beite i sommerhalvåret. For Tuorponen er konsekvensene ved en utbygging større siden det er direkte konflikt med tidspunkt for beite og anleggsarbeid. NVE mener at anleggsområdet ikke vil være særlig egnet som beite for den svenske reinen på grunn av forstyrrelser fra anleggsaktivitet, men vi har vektlagt at en anleggsperiode kan begrenses til en sesong i Kjølvikdalen.

Fylkesmannen skriver i sin uttalelse at den endrede vannføringen i Kjølvikelva kan føre til endrede isforhold nedstrøms sperredammen som er planlagt i Kjølvikdalen. På grunn av klimaendringene er det ikke lenger stabilt kaldt i området og det er store svingninger i nedbør og temperatur. På kort tid kan det skifte fra varmt til kaldt, fra store snømengder til kraftige regnskyll. Ising i terrenget nedstrøms terskelen kan dermed føre til en vesentlig innsnevring av flyttleia. NVE er enig i at ising kan bli utfordrende med tanke på klimaendringer og et stadig skifte mellom varme og kalde temperaturer og vekslende nedbør.

NVE mener det er mulig å redusere ising ved å ikke sette krav til minstevannføring i vinterhalvåret. Mindre tilført vann kan redusere sjansen for ising og oppbygging av issvuller nedstrøms terskelen som er planlagt i Kjølvikdalen.

Samla belastning for reindrift

Nevervatnet kraftverk vil berøre områder som har flere funksjoner for Duokta reinbeitedistrikt. Utbyggingen skjer i vinterbeite som er en minimumsfaktor. Den vil påvirke trekk- og flyttleie, samt oppsamlingområder. Fra før er det flere større kraftutbygginger i regionen og disse har ført til noe tap av beiteland. I tillegg er det hyttefelt, bebyggelse, kraftlinjer, veier, jernbane og skytefelt som påvirker den samlede belastningen for distriktet.

Utbygging av Nevervatnet kraftverk med overføring av Kjølvikelva vil ikke føre til direkte tap av beiteområder da arealbehovet for installasjonene er begrenset, men vil føre til flere tekniske inngrep. De tekniske inngrepene kan føre til ytterlige utfordringer i forbindelse med flytting og oppsamling av reinen. NVE mener at en utbygging vil føre til en økt samlet belastning hva gjelder tekniske inngrep i Duokta reinbeitedistrikt, men at fordelene med økt regulert kraft er større enn ulempene for distriktet og at ulempene er akseptable med nødvendige avbøtende tiltak.

Naturmangfold

Terrestrisk

Det er registrert 2 bekkekløfter i forbindelse med utarbeidelse av søknaden sin miljørapport som er gjort av Sweco. Bekkekløfter eller skogbekkekløfter er v-daler eller gjel under skoggrensa. Bekkekløfter har gjerne stor habitatvariasjon på korte avstander, noe som igjen gir høy artsvariasjon på et avgrenset område. Det er gjerne store forskjeller i fuktforhold fra tørre varme

bergvegger med sterk solinnstråling til fuktig skyggefull kjølig skog nær elva i dalbunnen. Arealer med utviklede bekkekløfter kan dermed være oaser av høy artsvariasjon i et ellers monotont miljø. I tillegg er bekkekløfter leveområde for en stor andel av Norges rødlistede arter, særlig innen planter, moser, sopp og lav. I Norge er bekkekløfter en vanlig og utbredt naturtype, mens den er sjelden internasjonalt. Norge har dermed et internasjonalt ansvar for god forvaltning av naturtypen. De viktigste områdene for naturtypen er i det kontinentale miljøet på det indre Østlandet, og i særlig grad Gudbrandsdalen.

Den ene av de registrerte bekkekløftene i forbindelse med søknaden om Nevervatnet kraftverk er lokalisert i Stigåga i Fauske. Bekkekløfta er vurdert til å være av regional verdi (B-verdi). Kløfta er også tidligere vurdert i forbindelse med det nasjonale bekkekløftprosjektet. I dette prosjektet ble bekkekløfta vurdert til å ha verdi 3 på en skala fra 1- 6. Dette samsvarer bra med at bekkekløften er vurdert til å være av regional verdi i søknadens miljørapport. Langs elven er det registrert kryptogamer som er moderat luftfuktighetskrevenne, men ingen av disse er spesielt krevenne. Innenfor avgrensingen av bekkekløften er det registrert verdifull høgtaudebjørkeskog. Naturtypen er dominert av bjørk og det er lite påvirkning fra hogst. Her er det funn av signalarten rustdoggnål som er nær truet (NT) art på den norske rødlista over truede arter. Arten finnes i rike og fuktige skogtyper, og de viktigste truslene er ifølge arts databanken flatehogst, plukkhogst, reduksjon av habitat og tilgang på substrat. Den andre bekkekløften er registrert i Neverskarelva. Den er gitt lokal verdi (C-verdi). Elven går under grunnen og bidrar lite til fuktighet i bekkekløften og dette gjør at det er lite fuktpåvirkede miljøer langs bekkekløften. Andre rødlistearter som tidvis befinner seg i området er jerv (EN – sterkt truet), gaupe (EN - sterkt truet), lirype (NT – nær truet) og fjellrype (NT).

Fylkesmannen i Nordland vurderer at overføringen av Kjølvikelva/Stigåga vil gi store negative konsekvenser for naturmiljøet. Fylkesmannen påpeker også at den nye inntaksplasseringa i planendringen vil føre til at en noe større del av nedbørfeltet overføres og at restfeltet dermed blir mindre. Dette vil gi en økt negativ konsekvens. Fylkesmannen i Nordland mener også at det burde vært avklart om hva som er årsaken til at Neverskarelva går i grunnen, særlig med tanke på mulige funn av grottesystemer.

Bekkekløfta i Stigåga er vurdert til å være av regional verdi. De største verdiene synes å være tilknyttet høgtaudebjørkeskogen som beskrives som svært frodig. Rustdoggnål (NT) er registrert i forbindelse med skogen som finnes i bekkekløfta. Arten er derimot ikke knyttet spesielt til vassdrag, men til skog. Det vil ikke bli noen fysiske inngrep i, eller langs Stigåga, ved en eventuell utbygging. Men det er klart at vannføringen i Kjølvikelva, og dermed Stigåga, vil bli betraktelig redusert ved en utbygging. Også de store flomvannføringene vil bli sterkt påvirket da det meste av vannet vil bli overført til Nevervatnet. NVE mener at det er stor sannsynlighet for at dette vil føre til at mer tørketolerante arter og miljø blir fremmet som en følge av dette. NVE noterer seg at det er et relativt stort restfelt med bekker og elver fra dalen inn mot Tverrstigfjellet og Flatfjellet som vil bidra med noe restvannføring til Stigåga. NVE mener at dersom det gis konsesjon til overføring av Kjølvikelva bør det settes krav om minstevannføring som kan opprettholde noe av det fuktige miljøet i bekkekløfta i vekstsesongen.

For de andre rødlistede artene, jerv (EN), gaupe (EN) og lirype (NT) som er registrert i influensområdet vil en eventuell anleggsperiode virke negativt. Støy og menneskelig aktivitet generelt, vil føre til at området for en periode vil oppleves mindre attraktiv for disse artene. De

fysiske inngrepene vil ikke være så store at det vil redusere leveområdet vesentlig etter en eventuelt anleggsperiode.

Akvatisk

Området har ingen verdi for anadrom fisk da alle vandringshinder er nedstrøms det omsøkte prosjektet. Det er registrert ål (VU - sårbar) i Røyrvatnet som ligger nedstrøms det planlagte Nevevatnet kraftverk. Dette er en katadrom art som gyter i saltvann og lever i ferskvann. I søknadens miljørapport som er utarbeidet av Sweco står det at det jevnlig registreres ål i inntaket til Røyrvatn kraftverk. Sweco hevder videre at det er liten sannsynlighet for at ålen vandrer opp til Nevevatnet på grunn at av elven går i grunnen.

NVE mener at det er en teoretisk mulighet for at ål kan vandre opp i en elv som går i grunnen. Dette vil avhenge av mellom annet vannføring. Lav vannføring øker muligheten for at ålen, som også kan bevege seg på land, faktisk går opp i en slik type elv. Når det gjelder Nevevatnet og Røyrvatnet så er det en høydeforskjell på over 300 høydemeter. Dette reduserer sannsynligheten for at ålen vandrer opp til Nevevatnet fra Røyrvatnet via Neverskarelva. NVE noterer seg at det jevnlig registreres ål i Røyrvatn kraftverk, men dette er ikke gjenstand for vurdering i forbindelse med søknaden om Nevevatnet kraftverk da konsesjonen som regulerer dette er tilknyttet Røyrvatn kraftverk. Ved en eventuell konsesjon for Nevevatnet kraftverk mener NVE at det ikke trengs spesielle vilkår knyttet til utforming av inntak for nedvandring av ål da sannsynligheten for at ålen vandrer helt til Nevevatnet er svært lav. NVE merker seg at temaet ål heller ikke har vært et sentralt tema for høringspartene.

Gøran Helgesen uttrykker i sin høringsuttalelse bekymring for fiskebestanden i Nevevatnet. Dette reguleres av vilkår knyttet til eksisterende reguleringskonsesjon.

Isforhold

Det er flere høringsparter som uttrykker bekymring for isforholdene i forbindelse med søknaden om Nevevatnet kraftverk. Det gjelder særlig i forbindelse med reindrift og trekklei over reguleringsmagasinet. Som nevnt under temaet reindrift er det forventet mer ustabil is på Nevevatnet. Både som en konsekvens av overføringen som vil skape turbulens i vannmassene i Nevevatnet, men også på grunn av at det med stor sannsynlighet vil bli endret praksis hvordan reguleringen gjøres, se for øvrig under temaet reindrift der temaet er vurdert og sett i sammenheng.

Isforholdene i Røyrvatnet er også nevnt i høringsuttalelsen fra Fylkesmannen. NVE er enig i at det kan bli noe mer usikker is på Røyrvatnet ved utløpet av Nevevatnet kraftverk om det blir gitt konsesjon. Dette vil ikke påvirke registrert trekk- eller flyttlei, ifølge reindriftskart og NVE mener dermed at dette ikke er avgjørende for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Stifjell utmarkslag mener at en fraføring av Stigåga vil føre til en forverring av isforholdene på Øvervatnet som består av brakkvann. Øvervatnet er i dag allerede sterkt påvirket av utbygginger da deler av feltet er overført. I tillegg er det gitt tillatelse til Laksåga kraftverk med regulering av Nedrevatnet. Stifjell Utmarkslag ber om at det kompenseres for endrede isforhold i form av permanent kai ved Stiland og traktorvei opp til gårdene på Stifjell. Nevevatn kraft AS sier i sin kommentar til høringsuttalelsen at nedbørfeltet til Stigåga utgjør en liten del av det totale tilsiget

til Øvrevatn. NVE er enig i dette og mener at en overføring av Kjølvikelva ikke vil føre til ingen merkbar forverring av isforholdene i Øvrevatnet.

Landskap, friluftsliv og urørthet.

Området rundt Røyrvatnet er registrert som et svært viktig friluftsområde (DN-håndbok 25). Området er ifølge kartleggingen som Salten friluftsråd utførte et svært mye brukt område, både organisert/uorganisert, sommer som vinter. Det brukes til ski, fotturer, jakt, padling, fiske, bærplukking og undervisning. De nedre delene av Stigåga er registrert som friluftsområde.

I uttalelsen til Norges Jeger- og Fiskeforbund kommenteres de registrerte friluftsområdene og at området i tillegg blir brukt til småviltjakt. De mener at utbyggingen vil føre til en forringelse av naturopplevelsen og at endret vannføring vil føre til at fossestryk mister sin inntryksstyrke. De konkluderer med at friluftsopplevelsen vil forringes ved en realisering av Nevrevatnet kraftverk. FNF kommenterer også områdets verdi for friluftsliv, særlig ved Røyrvatn.

NVE er enig i at naturopplevelsen ved Røyrvatn vil bli forringet i en eventuell anleggsperiode, både på grunn av anleggsvei og anleggsarbeid. Området vil framstå som mindre attraktivt for utøvelse av friluftsliv. Landskapet vil bli negativt påvirket ved at det kommer massedeponi, rørgate, midlertidige veier og kraftstasjonsbygning i området. Etter omsøkt plan skal anleggsveien til Nevrevatnet kraftverk være midlertidig. Ved en eventuell konsesjon mener NVE at det en forutsetning at det settes vilkår som sikrer at anleggsveien tilbakeføres etter endt anleggsperiode. Rørgaten til kraftverket er planlagt nedgravd og vil over tid revegeteres. Tunnelpåhogget vil bli synlig, også på avstand, men over tid vil skog dekke til inngrepet i noen grad.

Fraføringen av vann fra Stigåga vil gi noe redusert inntryksstyrke lokalt. Det vil derimot ikke bli noen fysiske inngrep i denne delen av influensområdet. Området her heller ikke registrert som et spesielt viktig friluftsområde. Fossen ned i Øvrevatnet, som Stifjell utmarkslag kommenterer i sin høringsuttalelse, ligger relativt skjult og er ikke noe dominerende element i landskapsrommet. NVE kan ikke se at elva fremstår som et viktig landskapselement med spesielt viktige fossestryk. Behovet for minstevannføring vil bli diskutert under merknader til manøvreringsreglementet.

Samlet mener NVE at området rundt Røyrvatnet ikke kan oppfattes som spesielt urørt, men at Kjølvikdalen i større grad kan defineres som urørt. Det vil komme tekniske inngrep i Kjølvikdalen om det blir gitt konsesjon. Terskelen som er planlagt vil etter NVEs syn ikke bli dominerende i landskapet. Inntaket vil bli noe mer synlig og bør trekkes inn til dalsiden for å ikke berøre flyttlei for rein i for stor grad. Den vil dermed ikke ligge sentralt plassert i dalføret. Kjølvikdalen ligger over tregrensa og revegetasjon går dermed saktere enn i lavlandet. Med tid vil likevel inngrepene gro til og bli mindre synlig. Ved en eventuell konsesjon er det mulig å stille krav til plassering av inntak og inntakets utforming slik at det ikke fremstår som dominerende i landskapet og dermed virker negativt på naturopplevelsen. NVE mener at de negative konsekvensene for landskap, friluftsliv og urørthet er akseptable gitt avbøtende vilkår.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Nevrevatnet kraftverk ligger i nedbørfeltet til Straumen vannverk som leverer vann til 1000 abonnenter. Uttaket av vann er i Straumsvatnet. Sørfold kommune mener det er en fare for at vannkvaliteten vil bli påvirket av en utbygging og ønsker å få tilsendt Ros-analyse og beredskapsplan i forbindelse med byggeperiode og før en eventuell oppstart av prosjektet for å

ivareta drikkevannsforskriftens §14. NVE mener at det ikke er stor sannsynlighet for at vannet ved Straumen vannverk vil bli påvirket siden prosjektområdet ligger høyere opp i nedbørfeltet. I tillegg ligger Røyrvatnet mellom anleggsområdet og drikkevannuttaket, og vil dermed fungere som en buffer.

Konsekvenser av kraftlinjer

22 kV kabelen vil følge eksisterende vei og den midlertidige anleggsveien som etableres inn til Nevervatnet kraftverk. Anleggsveien er vurdert under avnittet «*Landskap, friluftsliv og urørthet*», s 29. I sin høringsuttalelse til søknaden skriver Nordland fylkeskommune at jordkabelen ned til Straumvatnet må etableres på en slik måte at den ikke fører til hindringer for reinens flyttlei i dette området. Etter at anleggsarbeidet er ferdig vil kabeltraseen måtte holdes fri for trær, men vil over tid gro til med lavere vegetasjon. NVE mener derfor at kabeltraseen ikke vil medføre negative visuelle virkninger av betydning. Kabeltraseen vil etter NVEs vurdering heller ikke være til hinder for reinen i området etter at anleggsarbeidet er avsluttet. I anleggsfasen vil ikke kabelen medføre inngrep eller ulemper utover det anleggsveien i seg selv medfører.

Ny Salten transformatorstasjon har tidligere vært tenkt å skulle stå ferdig i 2020. Statnett informerte høsten 2017 at de ønsker å utsette byggingen av ny stasjon, da de mener det ikke er samfunnsmessig rasjonelt å bygge ny stasjon på nåværende tidspunkt. NVE ba derfor Statnett om en oppdatert uttalelse for tilknytning av kraftverkene i Sørfold. Statnett vurderer nå at det er driftsmessig forsvarlig å knytte til noe ny produksjon under transformator T1 i Salten transformatorstasjon. I perioder med kapasitetsproblemer skriver Statnett at dette vil løses med spesialregulering. Statnett skriver samtidig at Nevervatnet kraftverk ikke er optimalt plassert med tanke på nettet, da det vil øke behovet for spesialregulering. Det vil være opp til Nordlandsnett å styre prosjektkøen og eventuelt tildele kraftverket plass i underliggende nettet etter definerte kriterier.

NVE mener det er en forutsetning at søker skal avklare med nettselskapet om det er nok kapasitet og driftsmessig forsvarlig å tilknytte ny produksjon før bygging av kraftverket kan begynne.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Nevervatnet kraftverk vil alene gi 19,5 GWh regulerbar kraft i et gjennomsnittså til en kostnad av 4,3 kr/kWh. Denne produksjonsmengden regnes som mye for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Nevervatnet kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Overføringen av Kjølvikelva til Nevervatnet vil bidra til bedre utnyttelse av eksisterende reguleringsmagasin og gi en produksjonsøkning i eksisterende kraftverk på 2,9 GWh. En overføring av Kjølvikelva, som vil gi økt tilsig, samt etablering av fjernstyrt luke i eksisterende dam i Nevervatnet, vil bidra til at en mer aktiv regulering med bedre utnyttelse av ressursen blir mulig. En utbygging vil også føre til økt tilsig til Straumvasselva og bidra til å sikre vannføring og dermed vanntilgang til settefiskanlegget til Sisomar AS. Total produksjon for utbyggingen vil bli på 23,4 GWh/år der overføringen av Kjølvikelva alene utgjør 12,5 GWh.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Nevervatnet kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 25.09.2017. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Nevervatnet kraftverk finnes det 2 bekkekløfter med henholdsvis B-, og C-verdi, jerv (EN), gaupe (EN), liryte (NT), fjellryte (NT) og rustdoggnål (NT). En eventuell utbygging av Neverskarelva og overføring av Kjølvikelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Nevervatnet kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Det er mange store vannkraftutbygginger i Sørfold kommune. De fleste omfatter store vassdrag med store magasin. Tidligere har NVE behandlet en småkraftpakke i Fauske. Kun et av prosjektene, Valffarjohka kraftverk, omfattet en bekkekløft. Dette prosjektet fikk konsesjon, men kraftverket er enda ikke bygget. Totalt er det registrert ca. 20 bekkekløfter i Salten. I naturbase finnes det også 15 registreringer av naturtypen høgstaudebjørkeskog i Sørfold og Fauske, Stigåga er en av disse. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12

Forholdet til energiloven

Nevervatnet Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en nettilknytning på 3,3 km og jordkabel med en spenning på 22 kV til eksisterende linjenett samt installering av en generator med spenning på 6,6 kV og en transformator for omsetning til 22 kV.

Nevervatnet Kraft AS har søkt om anleggskonsesjon for bygging og drift av nødvendige høyspentanlegg, inkludert generator, transformator og høyspentledning til eksisterende nett.

Virkningene av nettilknytningen har inngått i NVEs helhetsvurdering av kraftverksplanene. Vurderingen er gjort under avsnittet «Konsekvenser for kraftlinjer» på side 30.

NVE har ikke gjort en egen vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 7.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Etter vår vurdering vil standardvilkår for forurensning (vilkårenes post 10) gi tilstrekkelige muligheter til å pålegge oppfølgingsundersøkelser og eventuelt tiltak av hensyn til forurensningsforholdene i vassdragene i driftsfasen. Myndigheten til å pålegge slike tiltak ligger i dag hos Fylkesmannen.

Fylkesmannen vil etter at det eventuelt er gitt konsesjon til utbygging, vurdere om det er nødvendig med egen utslippstillatelse etter forurensningsloven for anleggsdrift.

Forholdet til vannforskriften og EUs vanndirektiv

Nevervatnet og Neverskarelva tilhører vannområde Nord-Salten, og Kjølvikelva tilhører vannområde Skjerstadfjorden. Begge vannområdene inngår i «Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen (2016-2021)», med tilhørende tiltaksprogram. Planen ble godkjent av Klima- og miljødepartementet i juli 2016.

Under gis en kort beskrivelse og vurdering av de aktuelle vannforekomstene. Beskrivelsen av dagens tilstand er basert på informasjon i vann-nett.no (pr. 16.10.2017) og regional plan for vannregion Nordland som er tilgjengelig via vannportalen.no. Nevervatnet, Neverskarelva, Kjølvikelva og Stigåga er alle definert som forskjellige vannforekomster.

Nevervatnet (166-851-L) er klassifisert med antatt god økologisk og udefinert kjemisk tilstand. I vannnett er innsjøen beskrevet som middels, kalkfattig og klar. Tilstandsvurderingen har lav pålitelighetsgrad. Miljømålet i vann-nett er god økologisk tilstand. Av fysiske inngrep det reguleringen på 2 m som ifølge vann-nett er vurdert til å påvirke i liten grad.

Neverskarelva (166-128-R) er klassifisert som en sterkt modifisert vannforekomst. I vann-nett er elva beskrevet som kalkfattig og klar. Miljømålet er et fungerende akvatisk økosystem, men er gitt unntak på grunn av at det er uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet.

Kjølvikelva Øvre (164-11-R) omfatter de øvre delene av Kjølvikelva og er definert som sterkt modifisert vassdrag. Vassdraget er overført til Sisomagasinet. Denne delen av elva er registrert med dårlig økologisk tilstand. I vann-nett er elva beskrevet som kalkfattig og klar.

Tilstandsvurderingen har lav pålitelighetsgrad. Miljømålet i vann-nett er god økologisk tilstand.

Nedre deler av Kjølvikelva er registrert inn under vannforekomsten 164-245-R, Laksåga i Nordalen bekkefelt. Dette bekkefeltet er registrert med god økologisk tilstand. I vann-nett er elva beskrevet som moderat kalkrik og brepåvirket. Tilstandsvurderingen har antatt god pålitelighetsgrad. Miljømålet i vann-nett er god økologisk tilstand.

Stigåga er registrert inn under vannforekomsten 164-98-R, Laksåga øvre som omfatter flere elver som drenerer til Øvervatnet. I vann-nett er elvene beskrevet som moderat kalkrik og brepåvirket.

Tilstandsvurderingen har antatt god pålitelighetsgrad. Miljømålet i vann-nett er god økologisk tilstand.

Bygging av Nevervatnet kraftverk vil ikke føre til at den økologiske tilstanden av Neverskarelva endres i nevneverdig grad. I en konsesjon vil det bli stilt krav om minstevannføring fra Nevervatnet kraftverk, men tilgangen på vann overstyres av når det slippes vann fra Nevervatnet reguleringsmagasin som ikke har krav til minstevannføring dag. Ved en mer aktiv regulering vil det, med krav til minstevannføring i Nevervatnet kraftverk, bli tilført vann til elva oftere enn tilfellet er i dag; når det er overløp over dammen og tapping fra magasinet som skjer ca. 2 ganger i året. Overføringen av Kjølvikelva til Neverskarvatnet vil føre til at hele vannstrengen påvirkes av kraftutbygging. Fra før er de øvre delene av elva overført til Sisomagasinet. Nå vil resten av nedbørfeltet bli overført til Nevervatnet og føre til at vannføringen i stor grad endres grad helt ned til Øvervatnet.

Jf. vannforskriften § 12 kan nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om det medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, forutsatt at visse betingelser er oppfylt.

Den første betingelsen i § 12 er at alle praktisk gjennomførbare tiltak skal settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand. I diskusjonen under de ulike fagtemaene har NVE vurdert praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved en utbygging. Dersom vi anbefaler at det gis konsesjon, vil vi også foreslå konsesjonsvilkår som vi mener er egnet til å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Vurderingene vil blant annet omfatte slipp av minstevannføring. En eventuell konsesjon til utbygging vil forutsette standard naturforvaltningsvilkår, som gir hjemmel til å pålegge gjennomføring av miljøundersøkelser og miljøtiltak ved behov.

Det er også en forutsetning i § 12 om at samfunnsnyttene av de nye inngrepene skal være større enn tapet av miljøkvalitet. Kriteriene for å anbefale at det gis konsesjon er gitt i vannressursloven § 25 og vassdragsreguleringsloven § 8. Konsesjon kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser. Dersom samfunnsnyttene av Nevervatnet kraftverk og overføringen av Kjølvikelva ikke overstiger ulempene, deriblant tap av miljøkvalitet, kan NVE ikke anbefale at det gis konsesjon. Dersom NVE kommer til at vi anbefaler at det gis konsesjon til utbygging, ligger det derfor implisitt i dette at vi vurderer samfunnsnyttene som større enn tap av miljøkvalitet.

Oppsummering

En utbygging av Nevervatnet kraftverk og overføring av Kjølvikelva vil samlet gi 22,4 GWh ny og regulerbar fornybar energi i et gjennomsnittså. I avveiningen av fordeler og ulemper ved overføringen og utbygging av kraftverket har NVE vurdert ulemper for reindrift, naturverdier, landskap og friluftsliv opp mot fordelene med bedre utnyttelse av reguleringer og lokal

næringsutvikling. NVE mener en overføring av Kjølvikelva vil være en stor ulempe for reindrift, men at fordelene med å øke og få en bedre utnyttelse av ny og eksisterende regulert kraft overstiger disse ulempene, og at disse også i tilstrekkelig grad kan avbøtes gjennom vilkår.

NVEs anbefalinger

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene, mener NVE at fordelene og nytten ved overføring av Kjølvikelva og bygging av Nevervatnet kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, herunder virkninger av samfunnsmessig betydning. Vi mener dermed at kravene i § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt. NVE anbefaler at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til overføring av Kjølvikelva. NVE anbefaler også at Nevervatn Kraft AS får tillatelse etter vannressursloven til bygging og drift av Nevervatnet kraftverk. Tillatelsene anbefales gitt på de vilkår som er vedlagt.

Merknader til de foreslåtte konsesjonsvilkårene og manøvreringsreglementet Konsesjonsvilkårene etter reguleringsloven og vannressursloven

Post 1: Konsesjonstid og revisjon

NVE foreslår at det gis konsesjon på ubegrenset tid og at det blir satt de samme vilkårene til adgang for alminnelig revisjon for overføring av Kjølvikelva og Nevervatnet kraftverk som for Røyrvatn kraftverk med reguleringer. Vilkårene for konsesjon av Røyrvatn kraftverk med reguleringer kan tas opp til alminnelig revisjon etter 01.05.2026. Etter dette kan vilkårene tas opp til revisjon etter 30 år.

Post 2: Konsesjonsavgifter

NVE foreslår at avgiftssatsene settes til dagens nivå: kr. 24,- og kr. 8,- pr. nat.hk for henholdsvis kommunen og staten. Det samlede beløpet vil ikke være kjent før det er gjort konkrete beregninger av kraftgrunnlaget basert på konsesjonsgitt overføring og oppdaterte hydrologiske serier. I søknaden anslås det at økningen i kraftgrunnlaget etter vassdragsreguleringsloven for en samlet utbygging er 869 nat.hk. Ved en konsesjon vil NVE fastsette økningen i kraftgrunnlaget på nytt basert på de konsesjonsgitte vilkårene.

Post 7: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Dersom det gis konsesjon til utbyggingen skal detaljerte planer forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Inntakets plassering og utforming i Kjølvikelva skal også forelegges Duokta reinbeitedistrikt for uttalelse før innsending av detaljplan til NVE.

Dammer og trykkrør for alternativet/alternativene som inngår i NVEs innstilling skal klassifiseres etter reglene i damforskriften. Informasjon om dette finnes på <https://www.nve.no/damsikkerhet/ogenergiforsyningsberedskap/damsikkerhet/klassifisering/>. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift. NVEs tilsynsavdeling ved seksjon for damsikkerhet må derfor fatte endelig vedtak om konsekvensklasse for gitt alternativ før tekniske planer for sikkerhet kan utarbeides og sendes NVE til godkjenning.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse. Informasjon om utarbeidelse av planer for landskap og miljø finnes

på <https://www.nve.no/vann-vassdrag-og-miljo/miljotilsyn/vannkraft-settefisk-og-andre-vassdragsanlegg/>.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for NVEs innstilling. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

Inntak	Søknaden oppgir at inntaket skal ligge i utløpet av Vatn 393 som ligger på kote 387. Nøyaktig plassering av inntaket i Vatn 393 kan justeres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring i Neverskarelva skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien fra inntaket i Vatn 393 (kote 387) skal være tunnel ned til påhogg på ca. kote 370. Plassering av påhogg kan justeres ved detaljplan. Resten av vannveien skal være nedgravd. Dette kan ikke endres ved detaljplan.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres på kote 117. Nøyaktig plassering kan endres i detaljplan.
Overføringer	Søknaden oppgir at vannveien til overføringen av Kjølvelva skal være nedgravd fram til påhogg og deretter boret tunnel som skal gå gjennom Kjølvikryggen. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Plasseringen og utformingen av inntaket i Kjølvelva kan justeres slik at det blir til minst mulig belastning for reinbeitedistriktet. Søker skal ha dialog med Duokta reinbeitedistrikt i forbindelse med utarbeidelse av detaljplan og reinbeitedistriktet skal konsulteres om plasseringen og utformingen av inntaket før detaljplan godkjennes endelig av NVE. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring i Kjølvelva skal godkjennes av NVE.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 2400 l/s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 120 l/s.
Installert effekt	Søknaden oppgir 5,9 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres i detaljplanen.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 peltonturbin. Antall turbiner og turbinetype kan endres i detaljplanen.

Vei	Alle deler av overføringen av Kjølvikelva skal bygges veiløst. Veien fra Røyrvatn inntaksdam fram til tunnelpåhogg for Nevervatnet kraftverk er midlertidig og skal tilbakeføres. Ryddebeltet for jordkabelen skal holdes til et minimum i forhold til de krav og forskrifter som regulerer dette.
Annet	Det skal være dialog med Duokta reinbeitedistrikt under alle faser av byggingen av Nevervatnet kraftverk og overføring av Kjølvikelva. Forstyrrende anleggsarbeid skal ikke utføres i forbindelse med høst/vinterbeite, vinterbeite og flytting av rein inn og ut av området.

Det skal legges vekt på støydempende tiltak i forbindelse med detaljplanleggingen av kraftstasjonen da den er planlagt i et område med verdi for friluftsliv.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 8: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 9: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 9).

Post 12: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Post 16: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring i Kjølvikelva og i Neverskarelva. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

Manøvreringsreglement etter vassdragsreguleringsloven

Kjølvelva

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden/planendringssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring i Kjølvelva:

Middelvannføring	l/s	850
Alminnelig lavvannføring	l/s	80
5-persentil sommer	l/s	100
5-persentil vinter	l/s	40
Maksimal slukeevne	l/s	2400
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	280

Søker foreslår en minstevannføring tilnærmet 5-persentilverdiene som tilsvarer 100 l/s i perioden 1/530/9 og 40 l/s resten av året i Kjølvelva. Fylkeskommunen i Nordland ber om at det slippes en minstevannføring som kan opprettholde verdiene i bekkekløften, men har ingen konkrete forslag til minstevannføring. I Stigåga er det registrert en bekkekløft av B-verdi og biologiske verdier i tilknytning til denne som har noe krav til fuktighet. Det er ikke registrert arter eller miljø med ekstreme krav til fuktighet. En utbygging vil redusere vannføringen i svært stor grad, i og med at det sjelden vil gå overløp over dammen med 280% slukeevne. I praksis vil alt vann annet enn store flommer og minstevannføring bli overført til Nevervatnet. NVE mener med bakgrunn i de registrerte biologiske verdiene at minstevannføringen i sommersesongen bør ligge høyere enn det søker har foreslått. Dette vil også bidra til å opprettholde noe av inntrykkstyrken til elva i forhold til landskap og friluftsliv ned mot Øvervatn. I vintersesongen har reindriftsnæringa utfordringer med stadig smelting/tilfrysing som fører til ising. NVE mener at det er en fare for at et minstevannføringsslipp vil bygge issvuller i elva nedenfor inntaket der flyttleia går på vinteren på grunn av smelting/tilfrysing. Dette vil være til hinder for flytting og oppsamling av rein. Derfor mener NVE at det vil være hensiktsmessig å frafalle krav om minstevannføring i vintersesongen og heller øke minstevannføringen i sommersesongen. Under innsigelsesmøte uttalte Fylkesmannen i Nordland støttet de at dette kunne være et alternativ for å redusere sannsynligheten for ising og dermed redusere ulempen for reindrift. De uttrykte derimot bekymring for bekkekløften lenger ned. NVE mener at et relativt stort restfelt vil bidra til å sikre tilstrekkelig vannføring i bekkekløften i vintersesongen.

Neverskarelva

Det er i dag ikke krav til minstevannføring i Neverskarelva. I praksis vil det si at det bare går vann i Neverskarelva i de perioder når det tappes fra magasinet, eller er overløp. Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring i Neverskarelva:

Middelvannføring	l/s	480
Alminnelig lavvannføring	l/s	70
5-persentil sommer	l/s	30
5-persentil vinter	l/s	60

Maksimal slukeevne	l/s	910
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	190
Minste driftsvannføring	l/s	120

Søker foreslår at det ikke stilles krav til minstevannføring i Nevervatnet kraftverk. Ingen av høringspartene har konkrete forslag til størrelse på minstevannføring i elva. NVE mener at det bør gå noe minstevannføring i Neverskarelva i de perioder da kraftverket vil være i drift.

Vannføringen som kommer i forbindelse med tapping av magasinet, noe som i dag skjer ca. 2 ganger i året og overløp vil etter en utbygging gå i kraftverket i stedet for i elva. Det er etter NVEs syn rimelig å stille krav til noe vannføring i elva for å kompensere for dette. Nedre deler av Neverskarelva renner over blankskurt berg og ligger i et område som er viktig for friluftsliv. Det er derimot få registrerte verdier knyttet til elva og NVE mener dermed det er tilstrekkelig med en minstevannføring på nivå med lavvannsverdiene.

Ut fra dette mener NVE at det må slippes en minstevannføring i Kjølvikelva på 130 l/s i tiden 1/5-30/9 og 0 l/s resten av året. I Neverskarelva mener NVE at det må slippes en minstevannføring på 50 l/s hele året, så lenge det er tilsig til inntaket. Vi mener det ikke kan kreves at det skal slippes vann fra Nevervatnet for å oppfylle kravet, da dette vil gripe inn i en eksisterende rettighet basert på konsesjon for Røyrvatn kraftverk.

I forhold til søknaden som oppgir en produksjon på 23,4 GWh vil dette gi 1 GWh i produksjonstap, basert på oppgitt energiekvivalent. Samlet produksjon vil da bli på 22,4 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravene, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Inntaket skal plasseres slik at det ikke under noen omstendighet påvirker innsjøens vannstand.

Andre merknader

Regulering av Nevervatnet og forholdet til ISE Produksjon Røyrvatn AS

Det er Nevervatnet Kraft AS som søker om konsesjon til å bygge Nevervatnet kraftverk med tilhørende overføring av Kjølvikelva. Nevervatnet Kraft AS er et felleseid selskap mellom ISE Produksjon AS og Statskog Energi AS. ISE Produksjon har søkt om overdragelse av konsesjon og bruksretter tilhørende Røyrvatn kraftverk fra Sørfold Kraftlag, der reguleringen av Nevervatnet inngår. NVE har gitt positiv innstilling til dette og saken ligger nå til behandling i OED. Vi viser til vår innstilling gitt 06.02.2016, der det står om forholdet mellom Røyrvatn og Nevervatnet kraftverk:

«Søknaden om overdragelse av konsesjoner og samtykke til overføring av bruksretter/leieavtaler berører i stor grad Statskog Energi AS gjennom leieavtalen med Sørfold Kraftlag, samt at det

omsøkte Nevervatnet kraftverk griper inn i eksisterende reguleringskonsesjon for Nevervatnet og Røyrvatnet. NVE orienterer derfor samtidig om dette slik at departementet er kjent med forholdet.

Søknad om bygging av Nevervatnet kraftverk berører reguleringskonsesjonen til Nevervatnet og Røyrvatnet. En ev. ny konsesjon til reguleringen av Nevervatnet og Røyrvatnet vil i så fall måtte endres nok en gang dersom det gis konsesjon etter vassdragsreguleringsloven til overføring av Kjølvikelva på et senere tidspunkt.»

Dersom det gis konsesjon til overføring av Kjølvikelva etter de planer som nå foreligger, mener NVE at overføringen kan knyttes direkte til kraftverkskonsesjonen for Nevervatnet kraftverk og ikke nødvendigvis må tas inn i det eksisterende manøvreringsreglement for Røyrvatn kraftverk. I vassdragsreguleringslovens § 9 står det at det bør dannes brukseierforening, men i likhet med eksempelvis konsesjoner i Tovdalsvassdraget gitt til ulike konsesjonærer, ser vi ikke nødvendigheten av dette på nåværende tidspunkt. Det mest hensiktsmessige ville i stedet være å ha én regulant å forholde seg til, særlig sett i sammenheng med at eierskapet til de to kraftverkene i stor grad vil være den samme. I forbindelse med en framtidig revisjon av Nevervatnet og Røyrvatnet mener NVE at det er viktig at nye og eksisterende tiltak sees under ett for å få en helhetlig vurdering av vassdraget. Det vil dermed bli satt samme vilkår til adgang for alminnelig revisjon for Nevervatnet kraftverk som for Røyrvatn kraftverk. Vilkårene for konsesjon av Røyrvatn kraftverk med reguleringer kan tas opp til alminnelig revisjon etter 01.05.2026.

Gøran Helgesen har i sin uttalelse til søknaden om Nevervatnet kraftverk informert om at han har hytte og naust ved siden av Nevervatnet. Han ytrer bekymring for at reguleringssonen vil bli endret i forbindelse med søknaden om Nevervatnet kraftverk. NVE viser til innstillingen om overdragelse av konsesjon og bruksretter tilhørende Røyrvatn kraftverk. I innstillingen foreligger det forslag til manøvreringsreglement for reguleringen av Nevervatnet. Manøvreringsreglementet er basert på tidligere reglement med HRV på 417 og LRV på 415. Naturlig vannstand er på 416 m.

**NVEs forslag til vilkår
for tillatelse etter reguleringsloven og vannressursloven til Nevervatnet Kraft
AS
til å foreta overføring av Kjølvikelva
og å bygge Nevervatn kraftverk**

(Fastsatt ved kongelig resolusjon **xx.xx.xxxx**)

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan første gang tas opp til alminnelig revisjon samtidig med fornyelse av konsesjoner i Røyrvatn kraftverk (bl.a. Nevervatnet). Deretter kan vilkårene tas opp til revisjon etter 30 år, samtidig med eventuell vilkårsrevisjon for hovedkonsesjonen. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved overføringen av Kjølvikelva for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk. og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter de tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av NVE.

Plikten til å betale avgiftene inntreffer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kap. 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og

kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 19 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5.

Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post

er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Kjølvikelva er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet

- av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdsl m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignjengelige.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan

NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Pålegg etter dette vilkåret vil bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegg, samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold, er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

15

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentliges interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført

16

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltenes utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på

grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelsesrapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Staten forbeholdes rett til inntil 5 % av kraftøkningen, beregnet som i første ledd.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje- og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje- og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

20

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

21

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 4 (Byggefrister m.v.), 14 (Manøvreringsreglement m.v.), 19 (Konsesjonskraft) og 21 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12 nr 21.

For overtredelse av de i reguleringsloven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan NVE treffe vedtak om tvangsmulkt. Tilsvarende kan den ansvarlige

pålegges tvangsmulkt for å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, jf. vannressursloven § 60. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25 og vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

22

(Tinglysing)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses for konsesjonshavers regning. Olje- og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.

NVEs forslag til
Manøvreringsreglement
for overføring av Kjølvikelva og
Nevervatnet kraftverk i Sørfold kommune i Nordland

1.

Overføringer

Kjølvikelva skal overføres fra Kjølvikdalen til Nevervatnet.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor overføringsstedet så vidt mulig ikke økes. I tiden 1.5-30.9 skal det slippes 130 l/s forbi inntaket i Kjølvikelva. Resten av året skal det ikke slippes minstevannføring.

Det skal slippes 50 l/s fra inntaket i Nevervatnet kraftverk hele året i de perioder kraftverket er i drift. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring skal hele tilsiget slippes forbi.

Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift. Alle vannføringsendringer skal skje gradvis. Forøvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringstiden.

4.

Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Utkast til anleggskonsesjon

Meddelt:

Nevervatn kraft AS

Organisasjonsnummer: 916750366

Dato: 14.12.2017

Varighet: (Sett inn dato 30 år fra konsesjonsdato)

Ref.: 201708160-3

Kommune: Sørfold

Fylke: Nordland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.

(energilovforskriften) § 3-1 gir Olje- og energidepartementet under henvisning til søknad av 8. mars 2016 og planendringssøknad av 28. november 2016 og vedlagt **notat/brev av (dato) anleggskonsesjon til Nevervatn kraftverk AS.**

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

- En ca. 3,3 km lang jordkabel fra Nevervatnet kraftverk til koblingskiosk ved Rørvatn kraftverk med nominell spenning 22 kV og tverrsnitt med minimum strømføringsevne tilsvarende 150 mm².
- I Nevervatnet kraftverk: En generator med ytelse 5,9 MVA og spenning 66 kV o En transformator med ytelse 5,9 MVA og omsetning 6,6/22 kV o Nødvendig høyspennings apparatanlegg

Anlegget skal bygges i traseen som fremgår på kartet merket Nevervatnet kraftverk i målestokk 1:20000 vedlagt denne konsesjonen.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil (sett inn dato 30 år fra konsesjonsdato).

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra (**rette myndighet**). Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes **(rette myndighet)** om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

(Rette myndighet) kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

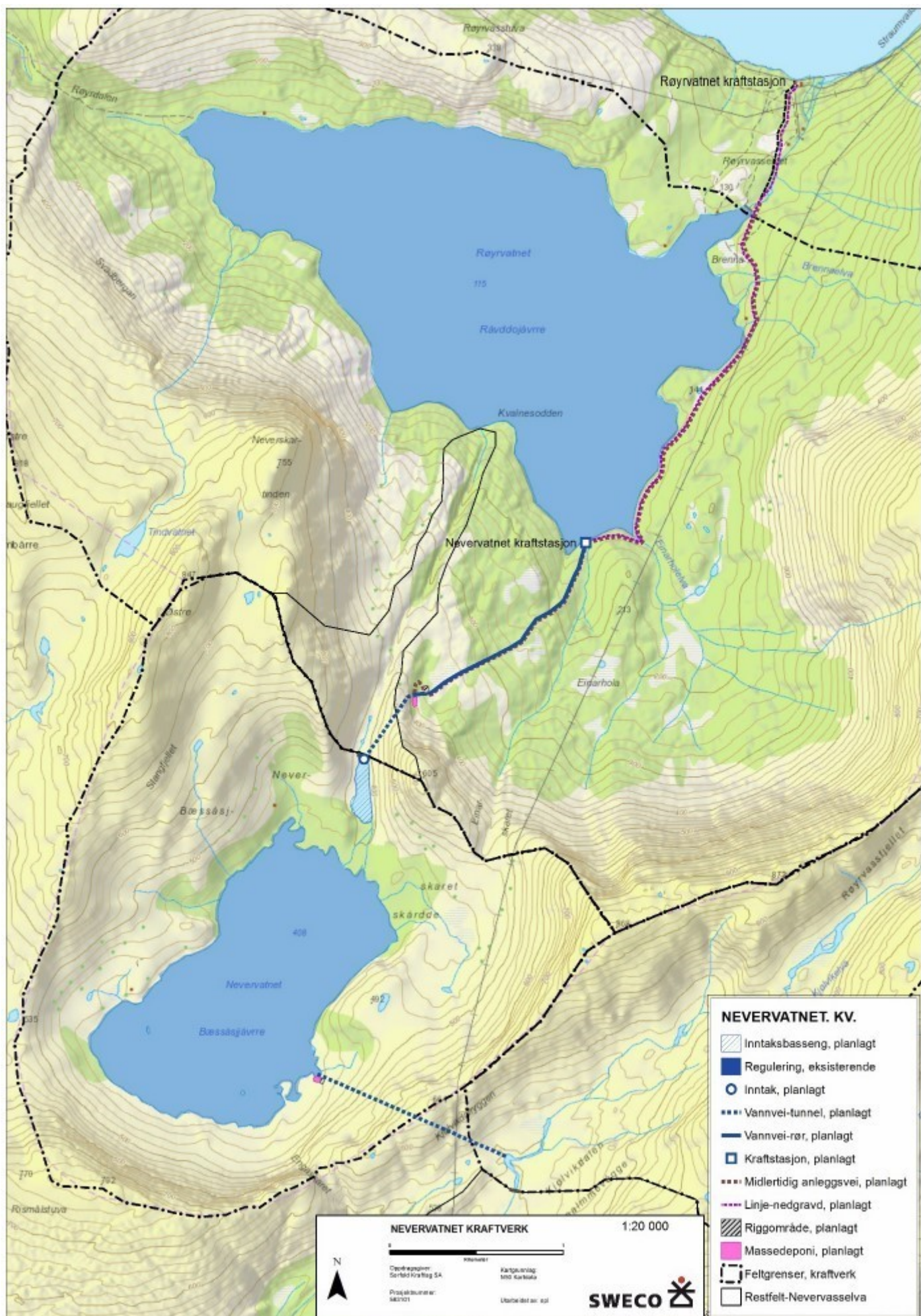
8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan **(rette myndighet)** bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

(Rette myndighet) kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. Detaljplan

Anleggsarbeid for kraftledningen skal inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.

III. Merknader til NVEs innstilling

NVEs innstilling ble sendt på høring til Fauske og Sørfold kommuner samt Nordland fylkeskommune. Følgende innspill er mottatt:

Merknad fra Gøran Helgesen av 10.01.2018:

«Klage for NVEs vedtak angående Nevervatne kraft

Jeg har lest vedtaket angående Nevervatne kraftverk. Registrer enda, at klagen ikke er blitt hørt. Jeg pr. dags dato hytte og naust ved dette vannet. Hytta ble først satt opp i 1922. I 2010 ble den gamle revet og ny hytte satt opp. Noe som har kostet meg mye arbeid og penger. Fra starten av var det festetomt, men i 2012 kjøpte jeg tomta, ett mål, gårdsnr. 55, bruksnr. 4.

Hytta ligger to meter fra vannkanten. Dersom vannet blir oppdemt en meter,

Kommer vannet inn i hytta. Dette blir et problem, hytta er da verdiløs. Da krever jeg ny hytte oppsatt, med samme utefasiliteter som er i dag.

Dersom vannet blir tappet ned mer enn to meter, har jeg problemer med å få satt ut båten, i tillegg når den skal drages opp. Om vannet tappes mer enn to meter forventer jeg at det bygges en trase.

Nevervatn har vært regulert tidligere, men likevel stort sett full vannstand om sommeren. Nedtappingen foregikk rundt påsketider.

Jeg går ofte rundt vannet. Om vannstanden blir stor i vannet og stor vannføring i elva, får jeg problemer å komme meg over elva der den renner ut. Dermed må det bygges ei bru ved utløpet. Ved nedtapping av vann i Nevervann om sommeren/høsten har ørreten store problemer å komme seg opp i elva på nordsiden av vannet for og gyte. Pga. Vannnivået er svært mye lavere enn utløpet på elva som ørreten skal opp i. Som resulterer i at vannet blir langgrunt. Om fisken ikke får gyte i elva må det slippes ut årlig med yngel i vannet. Dette burde dokumenteres.

Men ønsker på det sterkeste at vannet er oppfylt gjennom hele sommeren og høsten.

Pr. dags dato er Nevervann et flott fiskevann, men et viktig moment er ved sprengning og anleggsvirksomhet blir kvaliteten på vannet betydelig redusert, som resulterer at fisken blir dårligere. I tillegg forstyrres alt vilt, fuggel og dyr i anleggsperioden.

Et viktig faremoment er isen om vinteren. Elva som kommer fra kjølvikdalen vil være temperert, slik at isen blir betydeligere svekket noen steder, i forhold til strømmene under isen. Noe som kan føre til at dyr/mennesker utsettes for fare og kan falle igjennom.

Ut fra denne klagen vil jeg på det sterkeste at utbyggingen IKKE skjer.»

Nordland fylkeskommune har ingen nye merknader i anledning saken.

Merknad fra Sørfold kommune av 28.09.2018:

Viser til brev fra Olje og energidepartementet hvor det bes om eventuelle merknader til NVEs innstilling av 14.12.2017. Frist for tilbakemelding er satt til 01.10.2018. Sørfold kommune deltok på befaringsprosjektet 10.09.2018. Sørfold kommune har tidligere gitt merknader og

krav til avbøtende tiltak knyttet til konsesjonssøknaden, og opprettholder følgende merknader til innstillingen:

Nevervatn kraftverk ligger i nedbørsfeltet til Straumen vannverk. Straumvatnet er drikkevannskilde til ca. 1000 abonnenter. Vannverket har Straumvatnet som en av to hygieniske barrierer, og vil dermed være veldig sårbar for forurensning. Sørfold kommune ønsker å få oversendt ROS-analyse og detaljplan for miljø og landskap i forbindelse med byggeperiode og ordinær drift før oppstart av prosjektet for å ivareta drikkevannsforskriftens § 12: Beskyttelsestiltak.

Sørfold kommune ønsker å poengtere at det bør holdes en løpende dialog med reindriftsnæringa før oppstart og gjennom hele anleggsperioden for å sikre at deres interesser blir ivaretatt.

Det vurderes som positivt at anleggsveien til Nevervatn kun blir midlertidig. Rørgaten fra det lille vatnet nord for Nevervatn ned til Røyrvatn bør integreres så godt som mulig i landskapet. I tillegg bør vegetasjonen bevares så mye som mulig. Ved tilsåing skal stedegne arter benyttes.

Sørfold kommune har videre merket seg søkers kommentar til de resterende høringsuttalelser til konsesjonssøknaden, og vurderer at merknadene er tilfredsstillende kommentert.»

Merknad fra Fauske kommune av 09.11.2018:

«Under forutsetning av at vilkår og krav som er satt i konsesjonsvilkårene i innstillinga fra Norges vassdrag og energidirektorat, tilrår Fauske kommune at det gis konsesjon som omsøkt til overføring av Kjølvelva til Nevervatn. »

IV. Departementets bemerkninger

1. Innledning

Nevervatn Kraft AS (NK) er et nyopprettet selskap eid av ISE Produksjon AS. ISE Produksjon AS er et datterselskap av Indre Salten Energi AS som er eid av hhv. Fauske kommune (39,16 %), Sørfold kommune (8,93 %), Sisomar AS (16,82 %) og andre aksjonærer (35,09 %).

15. september 2014 ble Fauske Lysverk AS (Fauske Lysverk) og Sørfold Kraftlag SA (Sørfold Kraftlag) enige om å slå sammen sine virksomheter. Det nye selskapet heter Indre Salten Energi AS. I forbindelse med sammenslåingen av virksomhetene har Indre Salten Energi AS søkt Olje- og energidepartementet om overdragelse av konsesjoner og samtykke til overdragelse av bruksrettigheter, herunder kgl. res 12. juli 1974 som regulerer Røyrvatnet og Nevervatnet. Denne søknad vil bli behandlet i et eget vedtak.

NK har søkt om konsesjon etter vassdragsreguleringsloven til å overføre Kjølvelva til det eksisterende magasinet Nevervatnet og etter vannressursloven til å bygge Nevervatnet kraftverk. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,5 MW og en årlig produksjon på 20,5 GWh. I tillegg vil overføringen av Kjølvelva gi en økt produksjon i Røyrvatn kraftverk med 2,9 GWh.

Etter NVEs befaring av planområdet, sendte NK inn en planendringssøknad. Endringen innebærer at inntaket for overføringen av Kjølvikelva blir plassert 500 meter lenger ned i Kjølvikelva og utløpet blir plassert lenger vekk fra den eksisterende dammen i Nevervatnet. Dette medfører at restvannføringen i Kjølvikelva blir noe lavere. Tiltakshaver har foreslått en minstevannføring på 100 l/s i sommersesongen og 40 l/s resten av året.

De negative virkningene av tiltaket er hovedsakelig knyttet til landskap- og friluftsliv, reindrift og naturmangfold.

Sørfold og Fauske kommuner og Sisomar tilrår at det gis konsesjon, mens Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Forum for Natur og friluftsliv (FNF, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Stifjell utmarkslag og Gøran Helgesen fraråder at det gis konsesjon.

2. NVEs innstilling og merknader til innstillingen

NVE mener at fordelene ved en utbygging av Nevervatnet kraftverk og overføring av Kjølvikelva er større enn ulempene prosjektet utgjør for reindrift, naturmangfold og landskapsverdier. NVE legger vekt på at prosjektet samlet vil gi 23,4 GWh i økt regulerbar kraft. NVE mener at tiltaket representerer en stor ulempe for reindriften, men at disse kan avbøtes gjennom vilkår og at fordelene ved prosjektet overstiger disse ulempene.

Fauske kommune tilrår at konsesjonen gis, under forutsetning av at konsesjonsvilkårene i innstillingen til NVE opprettholdes. Sørfold kommune tilrår også at det gis konsesjon, men opprettholder merknadene knyttet til konsesjonssøknaden.

Nordland Fylkeskommune har ingen merknader til NVEs innstilling og opprettholder det tidligere vedtaket av 16. august 2016 hvor konsesjon frarådes.

3. Vurderingsgrunnlaget

En regulering eller overføring i et vassdrag som øker vannkraften med minst 500 naturhestekrefter (nat.hk.) i et enkelt eller flere vannfall som kan utnyttes under ett, må ha konsesjon etter vassdragsreguleringsloven, jf. vassdragsreguleringsloven (vregl.) § 3 a). Det fremgår av NKs konsesjonssøknad at overføringen av Kjølvikelva vil gi en økning av kraftgrunnlaget i Røyrvatn kraftverk med 552 nat.hk (tabell 2-10 i konsesjonssøknaden fra mars 2016). Overføringen av Kjølvikelva utløser følgelig konsesjonsplikt etter vassdragsreguleringsloven.

Tiltaket vil verken alene eller i forbindelse med Røyrvatnet kraftverk utbringe mer enn 4000 nat.hk, jf. vannfallrettighetsloven § 2. Søknaden om overføring av Kjølvikelva og etableringen av Nevervatnet kraftverk utløser følgelig ikke konsesjonsplikt etter vannfallrettighetsloven.

I departementets vurdering av konsesjon skal gis, må fordelene ved tiltaket veies opp mot skader og ulemper for allmenne eller private interesser som blir berørt av tiltaket, jf. vassdragsreguleringsloven § 5 og vannressursloven § 25.

Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen etter vassdragsreguleringslovgivningen. Det innebærer at miljøkonsekvensene ved tiltaket må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets samfunnsmessige fordeler avveies mot ulempene, herunder forringelse av eller tap av naturmangfold. Bestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 7 og prinsippene i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter vassdragslovgivningen. Det vises i denne sammenheng til forvaltningsmålene om

naturtyper, økosystemer og arter i nml. §§ 4 og 5. Disse forvaltningsmålene blir iaktatt ved departementets behandling etter vassdraslovgivningen.

Departementets vurdering og tilrådning bygger på følgende kunnskapsgrunnlag:

- Konesjonssøknad fra Nevervatn Kraft AS av 8. mars 2016 og planendringssøknad av 25. november 2016
- Høringsuttalelser til konsesjonssøknaden
- NVEs innstilling 14. desember 2017
- Høringsuttalelser til NVEs innstilling
- Departementets befaringsrapport den 10. september 2018

Etter departementets syn er tiltaket godt nok opplyst til at vedtak kan fattes. Departementet bemerker at konsesjonssøknaden med fagrapporter og mottatte høringsuttalelser gir den kunnskapen som kreves om landskapet, den økologiske tilstanden i området og arters bestandssituasjon.

4. Departementets vurdering av overføringen av Kjølvikelva og etableringen av Nevervatnet kraftverk

4.1. Samfunnsmessige virkninger

Byggingen av Nevervatnet kraftverk vil ha en samlet installert effekt på 5,5 MW. Overføringen av Kjølvikelva og etableringen av kraftverket vil gi en samlet produksjon på 23,4 GWh regulerbar kraft i et gjennomsnittså, hvorav 10,1 GWh utgjør vinterproduksjon og 13,3 GWh sommer. Av den gjennomsnittlige årsproduksjonen utgjør 2,9 GWh økt produksjon i Røyrvatn kraftverk. Byggekostnadene er estimert til 98,8 mill. kr i planendringssøknaden i 2016, med en utbyggingspris på 4,2 kr/kWh. Oppjustert til 2019-kroner er kostnaden om lag 108 mill. kroner. Prosjektet har en positiv nåverdi når NVEs basis prisbane legges til grunn.

Utbyggingskostnadene er basert på anslag. Hvor store de faktiske utbyggingskostnadene vil bli, vil først være kjent etter at detaljplan og anbudskonkurranse er holdt. Det vil da være opp til søker å avgjøre hvorvidt prosjektet totalt sett vil være bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Nåverdien av prosjektet inngår i den videre vurderingen av prosjektets samlede fordeler og ulemper. Tiltaket vil også ha virkninger på natur, miljø og areal. I konsesjonsvurderingen vil departementet vurdere miljøvirkningene av tiltaket nærmere, og ta stilling til om tiltaket samlet sett vurderes som samfunnsøkonomisk lønnsomt.

4.2. Reindrift

4.2.1. Høringsinnspill, NVEs vurdering og konsultasjon

Planområdet ligger i Doukta reinbeitedistrikt, og benyttes til høst/vinterbeite. Om sommeren leier reinbeitedistriktet ut området til Tuorpon sameby. I Kjølvikdalen går det en flyttlei, og området rundt inntaksdammen benyttes til oppsamlingsområde. Fra Kjølvikdalen over Kjølvikdalryggen går det trekklei ned til Nevervatnet og det er også flere trekkleir nord for Nevervatnet. På nordøstsiden av Nevervatnet ned Einarskaret går det også en flyttlei.

Fylkesmannen har fremmet innsigelse (28.07.2016 og 09.01.2017) mot prosjektet som følge av konsekvensene det får for reindriften. Nordland fylkeskommune er også mot at det gis konsesjon og viser blant annet til hensynet til reindriften.

Fylkesmannen mener at den samlede belastningen for reindriften allerede er stor som følge eksisterende hyttebygging, kraftledninger og kraftverk. Det vises til at inntaksdammen i Kjølvioldalen ligger plassert midt i et oppsamlingsområde og en flyttlei. Selv om planendringen fra NK reduserer ulempene forbundet med inntaket, mener Fylkesmannen likevel at det ikke bør gis konsesjon. Dersom konsesjon gis ber Fylkesmannen om at det etableres et gjerde rundt inntaket slik at reinen ikke beveger seg inn på utrygg is. Fylkesmannen påpeker videre at endrede isforhold på Nevrvatnet og Røyrvatnet kan medføre at det blir vanskelig for reinen å trekke over isen og forhindrer bruk av flyttleien i Einarskaret. I tillegg medfører etablering av anleggsvei tap av beiteareal og økt menneskelig aktivitet.

I NKs kommentarer til høringsuttalelsene skriver selskapet at redusert vannføring i Kjølvioldalen vil kunne gjøre flytting enklere under snøsmelting og at snøsmeltingen uansett vil skje etter at reinen har trukket vest- og nord, og at reinbeitedistriktet derfor ikke vil påvirkes av overføringen. Problemer med eventuelt ustabile isforhold på Nevrvatnet mener NK kan løses med en bro i nordenden av vannet for å avbøte de eventuelle ulempene isforholdene medfører for trekk. Videre tilbyr NK å dekke utgifter forbundet med flytting og foring i den perioden anleggsveien må etableres. Det presiseres også at anleggsveien skal være midlertidig og at NK forsøker å samkjøre byggingen av anleggsvei med Nordlandsnetts utbygging av en ny 132 kV kraftledning. NK har også oversendt et vedtak fra kommunestyret av 27.04.2009 hvor klausuleringsbestemmelsene for Straumen vannverk blir vedtatt. I vedtaket fremgår det at reindriften ikke har anledning til å drive reinen over isen, med unntak i forbindelse med flytting mellom vinter- og sommerbeite. NVE er enig med Fylkesmannen i at inntaket i Kjølvioldalen representerer en barriere og at den er egnet til å forstyrre oppsamling og trekk i området. NVE mener at tiltaket representerer en stor ulempe for reindriften, men at ulempene kan avbøtes gjennom vilkår. NVE mener at et gjerde rundt inntaket vil fungere mot sin hensikt, og anbefaler ikke at det stilles vilkår om dette. NVE forutsetter at utbyggingen skal skje i tett dialog med reindriften, og at terskelen ved inntaket må bygges så lavt som mulig i terrenget for å unngå barrierevirkninger. Dersom utbyggingen skjer på de nevnte premisser mener NVE at inntaket er akseptabelt sett hen til reindriftens interesser i Kjølvioldalen.

Vedrørende isforholdene på Nevrvatnet og Røyrvatnet viser NVE til at det er eksisterende reglementet i konsesjonen gitt ved kgl. res. av 12. juli 1974 som ligger til grunn for hvor aktivt Nevrvatnet kan reguleres. NVE mener at en modernisering av eksisterende luke vil legge til rette for en mer aktiv regulering enn det som har blitt praktisert tidligere, men siden reguleringen er liten (2 m) mener NVE at overføringen ikke vil medføre store endringer hva gjelder isforhold. Dersom det viser seg at isforholdene blir forverret som følge av en mer aktiv nedtapping foreslår NVE at det senere etableres en bro i nordenden av vannet for å tilrettelegge for trekk. Videre viser NVE til at utløpet for overføringen av Kjølvioldalen vil ligge i sørenden av Nevrvatnet, mens trekkeleien ligger i nordenden. NVE mener at anleggsveien slik den er planlagt ikke er i direkte konflikt med flyttleia, og at det ikke går tapt beiteareal av betydning.

NVE konstaterer også at det kan bli noe mer usikker is ved utløpet fra Nevrvatn kraftverk i Røyrvatnet, men NVE mener at dette ikke påvirker reindriftens trekk og flyttlei. NVE anser derfor at hensynet til reindrift ikke gjør seg gjeldende for denne problematikken i Røyrvatnet.

Departementet inviterte reinbeitedistriktet til å delta på befaring og avholdt konsultasjon per telefonkonferanse 21. november 2019. Det ble ikke oppnådd enighet på konsultasjonen. Under konsultasjonen fremkom det at distriktet benytter planområdet til vinterbeite i 2-3 måneder av gangen. Innenfor området som blir påvirket av en eventuell utbygging, er det kun to steder det vil være mulig for reinen å krysse terrenget. Dette er i Kjølviðalen og på sør-østsiden av Straumvatnet. Utover disse to naturlige krysningspunktene er området preget av bratt/alpint terreng, som ifølge distriktet gjør det utfordrende å ferdes med scooter og drive med flytting. I tillegg opplyser distriktet at de er utsatt for stort rovdyrpress (særlig jerv) og andre inngrep, herunder bygging av ny transformatorstasjon i tilknytning til Siso kraftverk. Kjølviðalen benyttes i hovedsak til å flytte reinen nord/sør og ikke til oppsamling. Det planlagte inntaket i Kjølviðalen vil representere et fremmedelement som er egnet til å forstyrre reinen under flytting. Distriktet er usikre på om et gjerde rundt inntaket vil avbøte på ulempene. Distriktet ønsker at anleggstiden begrenses fra 10. mai til 15. november.

Reinbeitedistriktet er også bekymret for at økningen i tilført vann vil medføre enda mer ustabile isforhold på henholdsvis Straumvatnet, Røyrvatnet og Nevervatnet, og at reinen ikke vil kunne ta seg over isen. Dersom tiltaket realiseres ønsker reinbeitedistriktet at anleggsveien kun etableres midlertidig.

Departementet har også vært i kontakt med Tuorpon sameby og tilbudt konsultasjon. Tuorpon har i e-post av 20.01.2020 redegjort for sitt syn på tiltaket. I likhet med Duokta reinbeitedistrikt er samebyen motstander av tiltaket og mener at det kommer til å forvanske flytting over isen. Samebyen mener også at tiltaket vil medføre økt sammenblanding av de to flokkene. For øvrig stiller samebyen seg bak Duoktas vurdering av det omsøkte tiltaket.

Sametinget hadde ikke innsigelse eller merknader den gang NVE hadde høring i forkant av innstillingen. Med bakgrunn i det har Sametinget bekreftet at det ikke ønsker egne konsultasjoner.

4.2.2. Departementets vurdering av tiltakets virkning for reindriften

Etter departementets syn representerer inntaksdammen og overføringen av Kjølviðelva en ulempe for reindriften. Inntaksdammen ligger i et område som brukes både til flytting og trekk.

Departementet mener imidlertid at endret plassering av inntaksdammen representerer en forbedring og reduserer ulempene forbundet med overføringen, og viser til at det i planendringssøknaden vurderes at endringene vil redusere det negative omfanget for reindriften. Departementet viser også til NVE og reinbeitedistriktets vurdering av bruk av gjerde rundt inntaksdammen. Etter departementets syn er det nærliggende at et gjerde vil representere en ytterligere barriere og derfor medføre flere ulemper for reindriften. Viser det seg at reindriften likevel ønsker et slikt, må utbygger etablere dette, jf. merknadene til vilkårenes post 7. Departementet viser også til at utbygger skal forelegge planene for plassering av inntaksdammen for reinbeitedistriktet før godkjenning av detaljplan.

Om problemene knyttet til ising nedstrøms inntaket i Kjølviðalen viser departementet til NVEs forslag om at det ikke skal stilles vilkår om minstevannføring i Kjølviðelva vinterstid. Departementet er enig i denne vurderingen, og det kommer ikke til å bli stilt krav om minstevannføring vinterstid i Kjølviðelva (se punkt 4.6). Departementet mener derfor at det vil bli mindre ising nedstrøms inntaket som følge av at det vil renne mindre vann i Kjølviðelva.

Departementet slutter seg derfor til NVEs vurdering av at ising ikke representerer en stor nok ulempe til at overføringen ikke bør tillates.

Flere av høringspartene og reinbeitedistriktet har gjort gjeldende at overføringen av Kjølvikelva og det nye kraftverket vil gi mer usikre isforhold på Nevervatnet, noe som kan skape utfordringer for reindriften som har flere trekkleier rundt vannet. I tillegg går det en flyttlei på nordøst siden av vannet. Nevervatnet er i dag regulert med 2 m, men det har ikke vært en aktiv regulering av vannet. Etableringen av en ny luke vil muliggjøre en mer aktiv regulering av Nevervatn, og etter departementets syn kan det ikke utelukkes at isforholdene blir forverret ved luken i nordenden av vannet. I og med at Nevervatnet allerede er regulert, kan imidlertid kraftselskapet i kraft av eksisterende konsesjon fra 12. juli 1974 foreta en mer aktiv regulering. Isforholdene på Nevervatnet kan derfor bli mer usikre, uavhengig av om det omsøkte tiltaket realiseres. Dersom installering av en ny luke medfører en forverring av isforholdene i nordenden av Nevervatn, mener departementet imidlertid at det bør stilles krav om etablering en bro over slukta nedstrøms dam Nevervatn for å tilrettelegge for trekk og flytting i nordenden av vannet. Dette vil etter departementets syn kunne avbøte på en del av ulempene utrygg is vil kunne medføre for trekk. En slik bro kan pålegges av NVE, jf. vilkårenes post 11.

Under konsultasjonen kom det frem at reindriften påvirkes negativt av etableringen av nye Salten transformatorstasjon. Transformatorstasjonen skal avløse den midlertidige transformatorstasjonen som i dag ligger ved Straumvatnet og fikk konsesjon av Olje- og energidepartementet i 2013. Den nye transformatorstasjonen er planlagt lokalisert mellom en østlig og vestlig flyttlei.

Statnett har ikke påbegynt arbeidet med den nye transformatorstasjonen og våren 2019 ble det sendt inn en planendringssøknad til NVE. Dersom NVE vedtar Statnetts planendringssøknad vil den vestlige flyttleien til reindriften bli midlertidig stengt i forbindelse med anleggsarbeidet. Dette er i så fall søknadspliktig, og vil være en midlertidig virkning av den nye transformatorstasjonen. Dersom nye Salten transformatorstasjon realiseres, skal den eksisterende transformatorstasjonen og Siso koblingsanlegg saneres og området tilbakeføres til naturen. Etter anleggstiden er gjennomført vil både den vestlige og østlige flyttleien være åpen og utgjør derfor etter departementets syn ikke en varig ulempe for reindriften.

Anleggsperioden i forbindelse med bygging av det omsøkte tiltaket vil medføre ulemper for reindriften. Ettersom reinbeitedistriktet benytter planområdet til vinterbeite, har reinbeitedistriktet bedt om at anleggstiden begrenses til perioden mellom 10. mai og 15. november. Departementet mener en slik begrensning vil være et godt avbøtende tiltak når reinbeitedistriktets bruk av planområdet sammenfaller med anleggsfasen. Departementet har tatt inn tidsbegrensningen i vilkårene for konsesjonen. For å avbøte de negative virkningene av anleggsveien stilles det også krav om at anleggsveien frem til Nevervatn gjøres midlertidig, jf. merknadene til vilkårenes post 11.

Departementet mener at overføringen av Kjølvikelva og etableringen av Nevervatn kraftverk vil medføre en økt samlet belastning for reindriften. Departementet mener imidlertid av flere av ulempene kan avbøtes på gjennom ulike tiltak som er foreslått av NK. Det vises i denne sammenheng til etablering av bro over nordenden av Nevervatn, midlertidig anleggsvei, begrenset anleggsfase og ikke krav om minstevannføring nedstrøms inntaket i Kjølvikdalen. Etter departementets syn vil de avbøtende tiltakene redusere de samlede negative virkningene for

reindriften. Departementet mener at ulempene som reindriften påføres ikke til hinder for at konsesjon kan gis.

Departementet har i lys av vurderingene ovenfor kommet til at disse ikke er av en slik karakter at tiltaket vil være i strid med FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27 om kulturvern og minoriteter. Departementet viser for øvrig til at det, uavhengig av vurderingen etter SP artikkel 27, har blitt gjort flere tilpasninger og er forutsatt flere avbøtende tiltak for å redusere de negative virkningene for reindriften.

4.3. Hydrologi/Isforhold

Det har kommet inn flere høringsuttalelser om hvordan isforholdene i henholdsvis Kjølvikelva, Nevervatnet, Røyrvatnet og Øvervatnet vil bli påvirket av tiltaket. Det blir påpekt at mer aktiv regulering av Nevervatnet kan medføre mer usikre isforhold på Nevervatnet og Røyrvatn, som igjen kan vanskeliggjøre ferdsel. Om Øvervatnet blir det påpekt at vannet fra Kjølvikelva (også kalt Stigåga) er viktig for å sikre isen på vinterstid og at mindre tilsig kan medføre at det ikke legger seg is. For betydningen av isforholdene med hensyn til reindrift vises det til punkt 4.2

Både NVE og NK konstaterer at overføringen av vann fra Kjølvikdalen vil kunne medføre mer usikker is i forbindelse med utløpet i Nevervatnet, og at isforholdene kan bli mer usikre som følge av endret reguleringsmønster. NVE mener at nedbørfeltet til Stigåga utgjør en liten del av det totale tilsiget til Øvervatn, og at det derfor ikke medfører en merkbar forverring av isforholdene i Øvervatn.

Dersom det gis konsesjon, vil det etableres en modernisert luke i dammen ved Nevervatnet. Dette vil muliggjøre en mer aktiv regulering enn det som har vært praktisert tidligere. Departementet påpeker at NK er forpliktet etter det eksisterende manøvreringsreglementet gitt ved kgl. res av 12. juli 1974, og at en konsesjon ikke vil endre kravene til HRV og LRV. Selv om det ikke kan utelukkes noe mer usikre isforhold, mener departementet at overføringen av Kjølvikelva ikke vil medføre så store endringer i isforholdene i verken Øvervatnet, Nevervatnet eller Røyrvatnet at det ikke bør gis konsesjon. Departementet legger i denne sammenheng vekt på at overføringen og utbyggingen bidrar med 23,4 GWh/år, der deler utgjør regulerbar kraft. Departementet slutter seg til NVEs vurdering av isforholdene i de tre vannene og har kommet frem til at endringer i isforholdene ikke tilsier at konsesjonssøknaden bør avslås.

4.4. Naturmangfold

Det er registret to bekkekløfter i henholdsvis Neverskarelva og Stigåga (nedre del av Kjølvikelva). Bekkekløften i Stigåga er vurdert til å ha regional verdi (B-verdi) og bekkekløften i Neverskarelva er vurdert til å ha lokal verdi (C-verdi).

Fylkesmannen i Nordland mener at tiltaket vil ha negative virkninger for de to bekkekløftene og at overføringen og byggingen av Nevervatnet kraftverk vil medføre store negative konsekvenser for naturmiljøet. Fylkeskommunen mener at også at overføringer av Kjølvikelva påvirker bekkekløften negativt.

NK mener at slipp av minstevannføring og tilsig nedstrøms overføringen av Kjølvikelva vil ivareta bekkekløften i Stigåga.

NVE konstaterer at vannføringen i Kjølvikelva og Stigåga vil bli betraktelig redusert som følge av overføringen. NVE mener at det er sannsynlig at dette vil føre til at mer tørketolerante arter blir fremmet, men at det er et relativt stort restfelt med bekker og elver som vil bidra til vannføringen i Stigåga.

Bekkekløften i Neverskarelva er av lokal verdi og elven går på dette punktet i grunnen, som innebærer at den bidrar til lite fuktighet til bekkekløften. Departementet mener derfor at påvirkningen av utbyggingen vil være liten for denne bekkekløften. Bekkekløften som går i Stigåga er mer utsatt og de fuktighetskrevene artene langs bekkekløften vil kunne bli negativt påvirket av mindre vannføring i elven. Etter departementets syn vil imidlertid kravet om minstevannføring sommertid og tilsig nedstrøms inntaket sikre at de fuktkrevene artene får tilstrekkelig med vann under vekstsesongen.

Fylkeskommunen har bedt om at det gjennomføres tiltak som sikrer fossekallen i Kjølvikdalen. NK har i sine kommentarer til høringsuttalelser uttalt at de vil søke faglig råd for å ivareta hensynet til fossekallen. Departementet legger til grunn at NK følger opp dette under anleggsperioden og driftsfasen.

4.5. Landskap og friluftsliv

Norges Jeger- og Fiskerforbund, FNF og Nordland fylkeskommune viser til at området er et svært viktig friluftsområde. Særlig området rundt Røyrvatnet er mye brukt til tur, jakt og fiske. Høringspartene mener at utbyggingen vil øke den samlede belastningen og at området vil få en enda mindre karakter av urørhet.

NVE er enig i at naturopplevelsen vil bli forringet under anleggsperioden ved Røyrvatnet, men viser til at anleggsveien skal være midlertidig og at rørgaten skal graves ned og gjøres midlertidig. NVE mener at området rundt Røyrvatnet ikke er spesielt urørt. I Kjølvikdalen er det mer urørt, men inntaksdammen og terskelen vil etter NVEs syn ikke bli dominerende i landskapet. NVE mener derfor at de negative konsekvensene for landskap, friluftsliv og urørhet er akseptable gitt avbøtende vilkår.

Departementet er enig i at anleggsperioden vil medføre at de berørte områdene rundt Røyrvatnet og Nevervatnet vil fremstå som mindre urørte. Departementet legger imidlertid vekt på at både veien og rørgaten skal revegeteres, og at inngrepene derfor over tid vil reduseres. Departementet mener derfor at inngrepene ikke er av en slik karakter at landskapsopplevelsen blir vesentlig forringet. Etter departementets syn er området også allerede preget av eksisterende infrastruktur som kraftledningen over Einarskaret og Kjølvikdalryggen og Røyrvatn kraftverk. Tiltaket forringer derfor ikke et uberørt område. Inntaket i Kjølvikdalen vil representere et nytt inngrep et mer urørt område. Departementet slutter seg imidlertid til NVEs vurdering av at inntaket og dammen ikke vil virke dominerende i landskapet. Etter en helhetsvurdering har departementet kommet frem til at virkningene prosjektet får for landskap og friluftsliv er akseptable sett hen til fordelene ved det omsøkte tiltaket.

4.6. Minstevannføring

NK har foreslått minstevannføring på 100 l/s sommer og 40 l/s vinterstid i Kjølvikelva. Av hensyn til de biologiske verdiene i tilknytning til bekkekløften i Stigåga foreslår NVE at det slippes mer vann enn det NK har foreslått. I vintersesongen er NVE bekymret for at vann nedstrøms inntaket

kan skape issvuller som vil skape problemer for reindriften ved trekk og flytting. NVE foreslår derfor at det ikke stilles krav om minstevannføring vinterstid og viser til at tilsig nedstrøms Kjølvikelva vil bidra til å sikre tilstrekkelig vannføring i bekkekløften vinterstid (nedbørfeltet som overføres er ca. 10 km² og restfeltet nedstrøms overføringen er 7 km².) På denne bakgrunn har NVE foreslått at det kun stilles krav om minstevannføring på 130 l/s sommertid.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering av minstevannføring i Kjølvikelva. Departementet er enig at 130 l/s sommertid vil være tilstrekkelig for å ivareta hensynet til bekkekløften, gitt at det er et betydelig tilsig fra restfeltet.

Nevervatnet og Røyrvatnet er i dag regulert av konsesjon gitt ved kgl. res. av 12. juli 1974. I konsesjonen er det ikke krav om minstevannføring fra Nevervatnet ned til Røyrvatnet (Neverskarelva). Det er derfor ikke regelmessig vannføring ut av Nevervatnet i dag. Det går vann i elven når lukene åpnes i forbindelse med tapping av magasinet eller når det er overløp i Nevervatnet. I slike tilfeller renner vannet i dagen ned til Røyrvatnet. Ved en utbygging av Nevervatn mener NVE det bør sikres noe minstevannføring i elven, og har derfor foreslått at det skal slippes 50 l/s hele året i de perioder kraftverket er i drift, så lenge det er tilsig til inntaket.

Departementet forstår NVEs forslag om vilkår om minstevannføring i Neverskarelva slik at så lenge det er tilsig i feltet som normalt drenerer til Nevervatnet og kraftverket er i drift, må det slippes vann. NVE har opplyst at tilsiget vil være over 50 l/s de fleste dager av året. Et slikt krav om minstevannføring vil i praksis medføre at ISE som hovedregel må slippe minstevannføring når kraftverket går.

Den eksisterende konsesjonen inneholder ikke krav om minstevannføring, og den nye konsesjonen kan heller ikke gripe inn i vilkårene gitt i denne. Etter departementets syn vil et krav om minstevannføring påvirke manøvreringen av både Nevervatnet og Røyrvatnet fordi det vil gripe inn i den eksisterende konsesjonen når det stilles krav om vannslipp så lenge det er tilsig til Nevervatnet. Etter departementets syn må et krav om minstevannføring knyttes til vannet som innvinnes av den nye overføringen av Kjølvikelva, og ikke til det normale tilsiget til Nevervatnet.

Kjølvikelva bidrar med 790 l/s i middelvannføring. Av disse har NVE foreslått at minstevannføringen i Kjølvikelva skal være 130 l/s sommertid. Dersom det også skulle slippes minstevannføring fra denne overføringen i Neverskarelva mener departementet at fordelene ved overføring svekkes ved tap av kraftproduksjon. Neverskarelva er en elv som går delvis i grunnen, og det er ikke krav om minstevannføring i elven i dag. Departementet mener det er viktigere å prioritere minstevannføring i Kjølvikelva som har en bekkekløft av regional verdi, og foreslår derfor at det ikke stilles krav om minstevannføring i Neverskarelva.

4.7. Vannforskriften

Vannforskriften § 12 oppstiller vilkår som må vurderes ved nye inngrep i vassdraget. Departementet har vurdert alle praktiske gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved tiltaket. De foreslåtte konsesjonsvilkårene vil etter departementets vurdering være egnet til å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Ved å pålegge minstevannføring, opprettholdes i stor grad de biologiske funksjonene i Kjølvikelva.

Departementet mener i likhet med NVE samfunnsnyttene til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Departementet finner at hensikten med inngrepet, i form av ny regulerbar

fornybar produksjon, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Departementet viser til at denne vurderingen omfatter både tekniske gjennomførbarhet og kostnader. Departementet viser til den foretatte gjennomgang og vurdering av de negative konsekvenser for natur, miljø og landskap i foredraget her. Samfunnsnyttene av tiltaket må anses som betydelig. Departementet finner at vilkårene etter vannforskriften § 12 er oppfylt.

4.8. Energiloven

Det er søkt om anleggskonsesjon til elektriske anlegg i kraftverket og en 3,3 km jordkabel med nominell spenning på 22 kV mellom Nevervatnet kraftverk og Røyrvatn kraftverk. NVE mener at ledningen anses som den beste løsningen etter en avveining av fordeler og ulemper etter energiloven. Departementet slutter seg til NVEs vurdering og tilrår at det gis anleggskonsesjon til Nevervatn Kraft AS for å bygge, eie og drive de elektriske anlegg i kraftverket samt en 22 kV jordkabel mellom Nevervatnet kraftverk og Røyrvatn kraftverk.

5. Samlet belastning

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn i departementets behandling av søknaden etter vassdragslovgivningen.

Departementet har foretatt en vurdering av den samlede belastning på økosystemet i tråd med nml. § 10 både knyttet til omsøkte tiltak og for andre eksisterende og mulige fremtidige tiltak. For det omsøkte tiltaket vises til gjennomgangen av de enkelte fagtemaer i foredraget her.

I tillegg til det planlagte tiltaket er Nevervatnet allerede regulert og det er etablert et kraftverk i Røyrvatnet. Det går også en 420 kV kraftledning opp Einarskaret, over Kjølvikdalryggen og videre ned Kjølvikdalen.

Tiltaket forventes ikke å medføre tilleggsbelastning for naturmiljøet av betydning, gitt forslag om avbøtende tiltak. Den største negative effekten ved en utbygging er knyttet til virkningene for reindriften.

Etter å ha vurdert utbyggingsprosjektet med tilpasninger og avbøtende tiltak, finner departementet etter en totalvurdering at den samlede påvirkningen økosystemet blir utsatt for ikke vil være til hinder for at konsesjon til Nevervatnet kraftverk gis, jf. naturmangfoldloven § 10.

6. Konklusjon

I vurderingen av om konsesjon skal gis etter vassdragslovgivningen og energiloven må det foretas en avveining av fordelene og ulempene ved de omsøkte tiltakene.

Departementet legger vekt på at bygging av Nevervatnet kraftverk vil gi en ny årlig middelproduksjon på 23,4 GWh med en betydelig andel regulerbar kraft. Med mye ny produksjon av uregulerbar småkraft og vindkraft, mener departementet det er viktig å prioritere prosjekter som bidrar til mer regulerbar kraft. Departementet legger vekt på at vassdraget allerede er påvirket av reguleringer og eksisterende kraftproduksjon, og at tiltaket vil bidra til en bedre ressursutnyttelse av vassdraget.

Departementet legger vekt på at både Fauske og Sørfold kommuner gir tilslutning til utbyggingen. Reguleringen/utbyggingen har en positiv nåverdi.

Departementet finner etter en samlet vurdering at de samfunnsmessige fordelene ved prosjektet vil være overveiende i forhold til de skader og ulemper som påføres andre. Departementet vil tilrå at det gis konsesjon etter vassdragsreguleringsloven til å overføre Kjølvikelva på de vilkår som følger vedlagt. Likeledes anbefaler departementet at det gis tillatelse etter vannressursloven til å bygge Nevervatnet kraftverk, samt anleggskonsesjon etter energiloven for Nevervatn kraftverk med tilhørende elektriske anlegg.

V. Departementets merknader til vilkårene

Det fastsettes et felles vilkårssett etter vassdragsreguleringsloven og vannressursloven. Vilråene er oppdatert i tråd med lovendringen per 1.1.2018, og nummereringen avviker derfor sammenlignet med NVEs forslag. Det er ikke gjort materielle endringer i standardvilråene.

Konsesjonstid og revisjon, jf. vilråenes post 1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Vilråene kan, etter departementets bestemmelse, tas opp til alminnelig revisjon samtidige med vilråene for konsesjon gitt ved kgl. res 12. juli 1974, dvs. 01.05.2026.

Konsesjonsavgifter, jf. vilråenes post 2

Det tilrås at det fastsettes en konsesjonsavgift på kr 8,- pr. nat.hk. til staten og en årlig avgift til kommunene på kr 24,- pr. nat.hk. Dette er de satser som er brukt de senere år ved nye utbygginger. Ved konsesjon vil NVE fastsette økningen i kraftgrunnlaget på nytt basert på konsesjonsvilråene. Departementet er enig i dette.

Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv , jf. vilråenes post 7

Departementet forutsetter at inntaket i Kjølvikdalen får en best mulig utforming av hensyn til reindriften.

Departementet forutsetter at valg av løsning foreligger berørt reinbeitedistrikt før godkjenning av detaljplan og at konsesjonær oppfører et gjerde rundt inntaket hvis det er ønskelig.

Veier, ferdsel mv., jf. vilråene post 11

Anleggsveien opp til Nevervatn skal være midlertidig og veien skal revegeteres.

Departementet forutsetter at anleggsperioden ikke kan starte opp før 10. mai og må avsluttes innen 15. november, med mindre reindriften og konsesjonær blir enige om noe annet.

Dersom det viser seg at en ny luke i Nevervatn medfører behov for etablering av en bro over nordenden av vannet, kan dette pålegges av NVE i medhold av dette vilrået.

Terskler m.v., jf. vilråene post 12

I de deler av vassdraget hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler eller foreta andre biotopjusterende tiltak.

I likhet med post 8 om naturforvaltning, gjelder at pålegg i medhold av vilkåret må være knyttet til skader forårsaket av utbyggingen, og at kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og nytten av pålegget.

Manøvreringsreglementet m.v., jf. vilkårene post 13

Departementet tilrår at det ikke skal stilles krav om minstevannføring i Neverskarelva. Den delen av reglementet som angår Neverskarelva utgår derfor av manøvreringsreglementet sammenlignet med NVEs forslag.

Departementet påpeker at vilkårene i denne konsesjonen, etter departementets bestemmelse, vil kunne tas opp til alminnelig revisjon samtidig med reguleringskonsesjonen til Nevervatnet og Røyrvatnet.

Medfører vilkår om vannslipp og vannstandsendringer skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan det gjøres nødvendige endringer i reglementet, jf. reglementet post 4. Vilkåret er justert sammenlignet med forslaget i NVEs innstilling som følge av endringen av tidligere vrgl. § 12 nr. 12 om fastsettelse av manøvreringsreglement, jf. Prop. 117 L (2016-2017) og bestemmelsen i vassdragsreguleringsloven § 16 tredje ledd.

Registrering av minstevannføring m.v., jf. vilkårene post 15

Departementet tilrår at det ikke skal stilles krav om minstevannføring i Neverskarelva. Kravet om måleanordning for registrering av minstevannføring gjelder derfor Kjølvikelva.

For øvrig slutter departementet seg til NVEs foreslåtte vilkår og merknader.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r:

Neversvatn Kraft AS gis tillatelser til overføring av Kjølvelva og bygging av Neversvatnet kraftverk i Fauske og Sørfold kommuner i Nordland i samsvar med vedlagte forslag.

Vedlegg 1

Spesifikasjon av tillatelsene

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven § 3 gis Nevervatn Kraft AS tillatelse til å overføre Kjølvikelva i Fauske kommune til Nevervatnet i Sørfold kommune, jf. vedlegg 2.
2. I medhold av vannressursloven § 8 gis Nevervatn Kraft AS tillatelse til å bygge Nevervatn kraftverk i Sørfold kommune, jf. vedlegg 2.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for utbygging av Nevervatn kraftverk, jf. vedlegg 3 .
4. I medhold av energiloven § 3-1 gis Nevervatn Kraft AS tillatelse til å bygge, eie og drive Nevervatn kraftverk med tilhørende elektriske anlegg og en 22 kV jordkabel fra Nevervatn kraftverk til Røyrvatn kraftverk, jf. vedlegg 4.
5. Planendringer kan godkjennes av departementet eller den departementet bemyndiger.

Vedlegg 2

Vilkår for tillatelse etter vassdragsreguleringsloven og vannressursloven til Nevervatn Kraft AS til å foreta overføring av Kjølvikelva og å bygge Nevervatnet kraftverk i Sørfold kommune

(Fastsatt ved kongelig resolusjon 06.03.2020)

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan etter departementets bestemmelse tas opp til revisjon samtidig med fornyelse av konsesjoner i Røyrvatn kraftverk (bl.a. Nevervatnet). Deretter kan vilkårene tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år, samtidig med eventuell vilkårsrevisjon for hovedkonsesjonen. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 8 første ledd.

Anleggene må ikke nedlegges uten Kongens eller Stortingets samtykke, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 annet ledd.

Reguleringskonsesjonen, reguleringsanleggene eller andeler i reguleringsanleggene kan bare overdras i forbindelse med samtidig overdragelse av vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget. Det samme gjelder ved andre disposisjoner over konsesjonen, anleggene eller andeler i anleggene, herunder pantsettelse, arrest eller utlegg.

2

(Konsesjonsavgifter)

Det skal betales en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk og de kommuner og fylkeskommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk.

Avgiften til fylkeskommunene og kommunene, fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av NVE. Skjer det endringer i reguleringer, overføringer, kommunegrenser eller annet som i vesentlig grad kan påvirke delingsresultatet, kan ny fordeling foretas. Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet.

Satsen for konsesjonsavgifter skal justeres hvert 5. år, i tråd med gjeldende regler.

Betales ikke avgiften til forfallstid, betales rente som fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg.

Avgiften beregnes etter den økning av vassdragets lavvannføring som reguleringen antas å medføre utover den vannføringen som har vært påregnelig år om annet 350 dager i året. Ved beregningen legges det til grunn at magasinet utnyttes slik at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Avgjørelsen om beregning av avgiften treffes av NVE.

Beregningen av konsesjonsavgifter samordnes med beregningen av konsesjonsavgifter for konsesjon etter vannfallrettighetsloven, jf. lov av 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon til rettigheter til vannfall mv. § 18.

Avgiften skal betales av de enkelte vannfalls- eller brukseiere som utnytter den regulerte vannføringen. Plikten til å betale avgiftene inntreter etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

3

(Konsesjonskraft)

Det skal avstås til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 prosent av den for hvert vannfall innvunne økning av vannkraften beregnet etter reglene i § 14 annet ledd, jf. § 3 fjerde ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunens behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning. Avgitt kraft kan kommunen nytte etter eget skjønn.

Det kan bestemmes at det i tillegg skal avstås inntil 5 prosent av kraften til staten beregnet som i første ledd. Staten rår fritt over tildelt kraft.

Plikten til å avstå kraft påhviler de enkelte vannfalls- eller brukseiere. Plikten til å avstå kraft inntreter etter hvert som den regulerte vannføringen tas i bruk.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraft tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med brukstid ned til 5.000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger betales av den som tar ut kraften.

De enkelte vannfalls- eller brukseiere har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes force majeure, må ikke skje uten departementets samtykke.

Prisen på kraften fastsettes basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet. Skatter beregnet av kraftproduksjonens overskudd ut over normalavkastningen inngår ikke i selvkostberegningen. Departementet skal hvert år fastsette prisen på kraften levert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny vurdering etter 20 år.

4

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 3 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

5

(Byggefrister)

Arbeidet med det konsesjonsgitte tiltaket må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonen ble gitt og fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av NVE. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) har vært umulig å utnytte.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner mv., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.)

Konsesjonæren plikter å legge fram detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for anleggene. Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Kjølvikelva og Neverskarelva er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,

d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

V

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

VI

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VII

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- a. å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med anlegget er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- b. å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Veier, ferdsel mv.)

Konsesjonæren plikter helt eller delvis å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter antas å bli særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmenheten, med mindre NVE vedtar noe annet.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignende.

12

(Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprenskinger mv. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Pålegg etter dette vilkåret vil bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegg, samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold, er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Manøvreringsreglement)

Det er fastsatt et manøvreringsreglement som setter grenser for vannstand og vannslipping, med bestemmelser om kontroll og hvordan tapping av magasin skal skje.

14

(Hydrologiske observasjoner)

Konsesjonæren skal etter vedtak fra NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser, og gjøre materialet tilgjengelig for allmennheten.

15

(Registrering av minstevannføring, vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring. Løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltenes utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

16

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

17

(Militære foranstaltninger)

Ved damanlegget kan det treffes militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle, uten at eieren har krav på erstatning for de ulemper eller rådighetsbegrensninger dette medfører. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den innskrenkning eller benyttelse av anleggene som er nødvendig og den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

18

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

(Kontroll og sanksjoner)

Konsesjonæren må tåle den kontroll med overholdelsen av de fastsatte vilkår, eller pålegg gitt i medhold av vilkårene, som NVE finner nødvendig. Utgifter med kontrollen kan kreves dekket av konsesjonæren.

NVE kan kreve at konsesjonæren skal rette forhold som er i strid med loven eller vedtak fattet i medhold av loven.

NVE kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at en plikt som følger av loven eller vedtak i medhold av loven, blir oppfylt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen.

Departementet kan fatte vedtak om at konsesjonen trekkes tilbake ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 3 (Konsesjonskraft), 5 (Byggefrister), 13 (Manøvreringsreglement) og 19 (Kontroll og sanksjoner).

Ved gjentatte eller fortsatte overtredelser av spesielle konsesjonsbetingelser for de enkelte deltagere i reguleringen, mister vedkommende vannfalls- eller brukseiers retten til å bruke driftsvannet som er innvunnet ved reguleringen.

NVE kan ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven.

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt overskrider konsesjonen eller overtrer konsesjonsvilkår eller pålegg fastsatt med hjemmel i loven.

(Tinglysing)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses etter tinglysingsloven.

Departementet kan ved enkeltvedtak bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som en heftelse på eiendommer hvor konsesjonen kan medføre en forpliktelse.

Vedlegg 3

Manøvreringsreglement for overføring av Kjølvikelva og for Nevervatnet kraftverk i Sørfold kommune i Nordland

1.

Overføringer

Kjølvikelva skal overføres fra Kjølvikdalen til Nevervatnet.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor overføringsstedet så vidt mulig ikke økes. I tiden 1.5-30.9 skal det slippes 130 l/s forbi inntaket i Kjølvikelva. Resten av året skal det ikke slippes minstevannføring.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringsperioden.

4.

Viser det seg at vilkår om vannslipp og vannstandsendringer medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan det gjøres nødvendige endringer i reglementet. Dette kan skje uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Vedlegg 4

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Nevervatn Kraft AS

Organisasjonsnummer: 916750366

Dato: 06.03.2020

Varighet: 06.03.2050

NVE Ref.: 201708160-3

Kommune: Sørfold

Fylke: Nordland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 gis Nevervatn Kraft AS under henvisning til søknad av 8. mars 2016 og planendringssøknad av 28. november 2016, NVEs innstilling av 14.12.2017 og kgl. res. av 06.03.2020 anleggskonsesjon.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

- En ca. 3,3 km lang jordkabel fra Nevervatnet kraftverk til koblingskiosk ved Røyrvatn kraftverk med nominell spenning 22 kV og tverrsnitt med minimum strømføringssevne tilsvarende 150 mm².
- I Nevervatnet kraftverk: En generator med ytelse 5,9 MVA og spenning 66 kV, en transformator med ytelse 5,9 MVA og omsetning 6,6/22 kV, Nødvendig høyspennings apparatanlegg

Anlegget skal bygges i traseen som fremgår på kartet merket Nevervatnet kraftverk i målestokk 1:20000 vedlagt denne konsesjonen.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil 06.03.2050.

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. Detaljplan

Anleggsarbeid for kraftledningen skal inkluderes i detaljplanen for vannkraftverket.

